EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı:62 , Kasım 1992,

Sömürgecilerin "topyekün savaşı"

DYP-SHP burjuva koalisyon hükümeti işbaşına geldiğinde, Kürt sorununa yönelik politikasını şu veciz sözle anlatıyordu; "Kürt halkı ile PKK'yı birbirinden ayıran bir çözüm"! PKK'nın "üç-beş çete"den ibaret olmadığı, Kürt halkı içerisinde önemli bir destek kazandığı, artık sömürgeci burjuva devlet tarafından da resmen kabul ediliyor, burjuvazinin stratejisi bu kitle desteğini eritmek planı üzerinde oturuyordu. PKK'nın bir "terör örgütü" olduğu yönündeki ideolojik kampanya yoğunlaştırılarak, devlet bizzat kendisince tertiplenen Kürt halkına yönelik provakosyon ve katliamlarla bu propagandayı pekiştirmeye çalışacaktı. Burjuvazinin bu planındaki "yenilik" terörün ve demagojinin daha yoğun ve etkin kullanımıydı. Artan teröre "Kürt halkına şefkat" demagojilerindeki artış eşlik edecekti.

Bu doğrultuda, burjuva hükümetin başbakanının ağzından, Kürdistan'da yapılan bir konuşma da sözde "Kürt realitesi" kabul edildi. Bir dizi demokratikleşme vaatlerinde bulunuldu. PKK'nın ilk dönemler yeni hükümete ilişkin umut yayan politik tutum izlemesi, bu politikanın kısa bir dönem kısmi bir başarı elde etmesini kolaylaştırdı.

Ne var ki; yeni hükümetin de tıpkı eskileri gibi "bir özel savaş" hükümeti olduğu gerçeği kısa sürede gün yüzüne çıkınca, PKK'nın bu tutumu değişti ve PKK bu kez ortaya çıkan parlamenter hayallere karşı bir mücadele başlattı. Bu mücadelesini bir "Ulusal Meclis" kurulması şiarıyla pekiştirdi. Bu aynı dönem burjuvazi açısından da bir gerçeğin daha çarpıcı görülmesini sağladı; PKK Kürt halkının içine kök salmıştı ve dolayısıyla PKK ile Kürt halkını birbirinden ayırmaya dayalı "çözüm öneri"lerinin kısa vadede herhangi bir başarı şansı yoktu.

Başlangıcı Newroz öncesine dayanmakla beraber, Newroz olayları gerek düzen gerekse devrimci ulusal hareket açısından kesin bir yön değişikliğinin göstergesi oldu.

PKK Newroz sonrası dönemde güçlerini eskisine nazaran daha yoğunluklu olarak Kuzey Kürdistan sınırları içinde mevzilendirmeye başladı. Savaşın Kürt halkı ile bütünleşmeyi sağlayan yöntemlerle yürütülmesine özel bir önem verdi. Baskınlar "gece baskınları" olmaktan çıktı ve gündüz gerçekleştirilip saatlerce süren kitlesel eylemlere dönüştü. Kısacası tüm bu yöneliş "sıcak savaş"ı halkın içine yayma planının bir göstergesiydi.

Devlet ise, aynı dönemde -aslında çok önceleri planlanmış ve zamanı gelince kullanılmak üzere rafa kaldırılmış- yeni ve daha kapsamlı bir saldırıyı gündeme getirmeye hazırlanıyordu.

"Kürtlerin tümüyle haklı ve ulusun geniş kesimlerine malolmuş kurtuluş mücadelesi karşısında acz içinde kalan sömürgeci burjuva düzen, nihayet son MGK toplantısıyla birlikte fiili sorumluluğu tümüyle orduya devretti ve Kürt halkına karşı kendi deyimiyle bir 'topyekün savaş' başlattı. Topyekün savaşın başarısı içinde 'cephe gerisi'nin sağlam tutulması, sınırlı demokratik hakların kullandırılmaması karara bağlandı. Bu bir bildiriyle açıktan ve tehditkar bir dille ilan edildi."

"Bu son gelişmeler, sermaye devleti için biricik çözüm alternatifi olarak kalan baskı, terör ve yoketme politikasında yeni bir safhaya ulaşıldığını gösteriyor." (Örtülü Darbe Gerçekleşti, Ekim, sayı:60, Başyazı)

Bizzat sömürgeci burjuva düzenin resmi temsilcileri tarafından "topyekün saldırı" ya da "savaş" olarak tanımlanan; baskı, terör ve

yoketme politikasındaki bu "yeni safha"nın mahiyeti şu son bir aylık dönemde net bir biçimde gün yüzüne çıkmaya başladı.

Güney Kürdistan'daki operasyon; Kuzey Kürdistan'da Kürt illerine yönelik askeri kuşatma ve saldırılar; legal olanakların kullanımını fiilen sınırlamak, engellemek ve ülkenin batısında şovenist dalgayı güçlendirmek; buradaki Kürt nüfusu yıldırmak...

* * *

"Topyekün saldırı"nın içe dönük boyutuna `iç harekat` adı verilmektedir. Sömürgeci burjuva devletin Genelkurmay Başkanının, sözkonusu 'iç harekat'hakkındaki sözleri, yarı tehditkar bir üslupla bu politikanın kapsamını ortaya koyuyor; *"Kuzey Irak operasyonundan sonra sıra yurt içine geldi. İçeride büyük operasyonlar olacak, bunların kökü kazınacaktır. Operasyonlar sadece olağanüstü hal bölgesinde değil, dışında da olacak." (Özgür Gündem,* 19 Kasım '92)

Son MGK toplantısı ve ardından gündeme getirilen "iç harekat" politikası; belirtileri uzun süredir görülen bir olguyu tescil etmektedir. "İç harekat" PKK ile Kürt halkına birbirinden ayrı politika anlayışının kesin bir terkidir. Bunun yerine ikame edilen politika ise en iyi ve vurgulu biçimde burjuvazinin "Yeni Dersimler Yaratmak" savaş çığlığında ifadesini buluyor. Lice, Göle, Kulp vb. Kürdistan il ve ilçelerinde son bir aydır yaşananlar ise düzenin katliam politikasının ilk örnekleri sayılmalıdır. Bu katliam politikasının amaçlarından biri, halkı korku ile diz çöktürmek ve PKK'dan uzaklaştırmak; diğeri ise bölgeyi insansızlaştırarak, denizi kurutmaktır. Dolayısıyla göçe zorlama bu politikanın ayrılmaz bir parçasıdır.

Topyekün saldırı politikasının "iç harekat"a ilişkin bölümü Kürdistan illerine yönelik kuşatma, saldırı, göçe zorlama ve yok etme politikalarından ibaret değil. Düzenin Genelkurmay Başkanının küstah ve tehditkar ifadesiyle *"operasyonlar sadece olağanüstü hal bölgesinde değil, dışında da olacak"* şimdiden de belirtileri görüldüğü gibi bu politikanın ülkenin "batı"sına yönelik unsurları var.

Düzen uzun süredir Kürt-Türk düşmanlığını pompalıyor; ülkede şovenist bir ideolojik kampanya yürütülüyor. Dozajı bugünlerde daha da yoğunlaşmakla birlikte bu politika yeni bir olgu değil. Yeni olan, ilk örnekleri Alanya, Urla ve Antalya'da görüldüğü gibi artık ülkenin batısında Kürt nüfusuna yönelik sistematikleşmiş saldırıların başlamasıdır. Bu, hiç kuşku yok, düzenin ülkenin batısına dönük politikalarla son derece bağlantılı bir gelişmedir. Ülkenin batısında, devletin denetimi ve bilgisi dahilinde ülkücü-faşist güçler önderliğinde "anti-Kürt" çeteler oluşturulmakta ve bu çeteler aracılığıyla Kürtlere ait evler, işyerleri talan edilmekte, yer yer saldırılar, linç etme girişimlerine dek varabilmektedir. Topyekün saldırının "iç harekata" ilişkin boyutlarından biridir bu.

Bir diğeri, hareketin legal desteklerine yönelik baskı ve terörü yoğunlaştırmaktır. Kürt legalitesi olarak tanımlanabilecek parti ve basın organları, devlet terörünün saldırısına hedef olmaktadır. HEP'e yönelik kapatma davası; HEP yöneticileri hakkında idam istemiyle açılan davalar; HEP'in yerel örgüt ve yöneticilerine yönelik sabotaj ve cinayet tertipleri; Özgür Gündem ve Yeni Ülke üzerinde yoğunlaşan baskılar; süreklileşen toplatma kararları ve bu gazete çalışanlarına yönelik cinayetler; tüm bunlar "topyekün saldırı" politikası ile sistemli bir uygulamaya dönüştürülebilmektedir.

Düzen yalnızca "Kürt sorunu" ile ilgili olarak değil; daha da önemlisi son derece stratejik bir bakışla bu saldırı politikasında tüm devrimci hareketi hedeflemektedir. Devrimci illegalite ve legaliteye dönük saldırı, batıdaki Kürt mücadelesinin desteklerinden birine yapılan bir saldırı olmakla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda "Batı" ile "Doğu"nun, işçi ve emekçi hareketi ile Kürt emekçilerinin ulusal mücadelesinin birleşme kanalları tıkanmaya çalışılmaktadır. Bu yüzden devrimci hareket düzenin "ya yok ederiz ya reformculaştırırız" şiarıyla yürüttüğü bir saldırı kampanyası ile karşı karşıyadır. Devrimci hareketin Kürt sorununa ilişkin tavrı ise bugün reformculuk ve ya da devrimcilik ayrımının netleşeceği en önemli turnosol kağıdıdır.

* * *

Öteden beri vurguladığımız bir temel gerçek ve bir temel görev var. Burjuvazinin en büyük korkusu -ve tersinden bizlerin en önemli görevi- işçi ve emekçi hareketi ile Kürt ulusal mücadelesi arasında bir köprü kurulmasıdır. Sömürgeci burjuva düzeni rahatlatan ona politikalarını, uygulama konusunda bir hareket serbestisi sağlayan en önemli unsur, ülkenin batısındaki suskunluktur. Bugün ülkenin "batı"sında, işçi ve emekçi kesimlerinde Kürt sorunu karşısında bir sesizlik ve bu anlamda "sessiz" bir onay vardır. **Bu sesizlik devrim imkanlarının bir güce dönüştürülmesinin önündeki en temel engeldir de...**

Hiç kuşku yok; Kürt halkının kendi kaderini tayin etme hakkını savunmak; emekçiler üzerindeki şovenist etkilerin kırılması için mücadele etmek, komünistlerin her dönem ve zorunlu olarak yerine getirmesi gereken bir görevdir. Ne var ki, bugün içinde olduğumuz coğrafyada bu görev bu sınırlarını çoktan aşmış; devrim ve sosyalizm mücadelesinin pratik olarak en kritik halkasına dönüşmüştür. Bu doğrultuda atılacak her ileri adım; sınıfın ve emekçilerin ataletten kurtulması, hareketin siyasal muhtevasının derinleşmesi; burjuva ideolojisinin etkisinin en kritik halkadan parçalanması anlamını taşıyacaktır. Bu konuda ileri atılacak her adım sınıfı devrime bağlaşığına, devrimci bağlaşığını da sınıfa onlarca adım yaklaştıracaktır. Tüm bunlar ise devrim ve sosyalizm sorununu umulmadık bir hızla güncelleştirecektir...

Bir kez daha, açıkça ve altını çizerek vurgulamak gerekir ki; sömürgeci burjuva düzenin tek şansı işçi hareketi ve emekçi hareketi ile Kürt ulusal mücadelesi arasındaki kopukluk, sınıf ve emekçilerde **bu konudaki** suskunluktur. Bu durumda çok şey, Türkiye komünist ve devrimci hareketinin sınıfın öncü-ihtilalci kesimlerinin göstereceği çabaya bağlıdır.

Türkiye'nin devrimcileri ve komünistleri bu bilinçle, düzenin Kürt emekçilerinin ulusal mücadelesine yönelttiği "topyekün saldırının" dolaysız bir biçimde Türkiye devrimine yöneltilmiş bir topyekün saldırı olduğu bilinciyle; bu saldırıyı geriye püskürtmeye çalışabilmelidirler...

* * *

Bugün bu doğrultuda iç içe geçmiş bir dizi görev var önümüzde;

-Devlet terörüne ve şovenizme karşı her türlü aracı kullanarak ve süreklilik kazandırılmış bir teşhir faaliyeti yürütebilmeliyiz;

-Yürütülen kirli ve haksız savaşta; cepheye gönderilen, cephede ölen işçi ve emekçi çocuklarıdır. Haksız savaşın faturası bu açıdan da toplumun emekçi kesimlerine çıkmaktadır. Bu gerçeği şovenizme ve haksız savaşa karşı yürüttüğümüz propaganda ve ajitasyon çalışmalarında etkin bir biçimde işleyebilmeli; bu doğrultuda emekçi kesimlerde bir tepki örgütlemeye çalışmalıyız. "Kirli-haksız savaşa son", "Askere Gitme", "Çocuklarınızı Kirli Savaşta Ölüme Göndermeyin" vb. şiarları zenginleştirilmeli ve yoğunlaştırmalıyız.

-Bu mücadele kararlı tüm devrimci güçlerle ortaklaşa yürütülebilmelidir. Legal mevzilerin korunması; şovenizme karşı kampanyalar vb. alanlarda "iş ve güç birliği" imkanlarını aramalı ve ortak mücadele kanalları yaratabilmeliyiz.

EKİM

"PKK-Peşmerge savaşı mı?- Güney Kürdistan'ı işgal mi?

TC ile işbirlikçi Kürt örgütlerinin PKK ve Kürt özgürlük mücadelesine dönük saldırısı daha birinci ayını doldurmamışken PKK ile Kürt işbirlikçi örgütleri arasında karşılıklı ateşkes ilan edildi.

Ne ki, PKK ile işbirlikçi Kürt örgütleri (YNK-KDP) arasında sağlandığı söylenen ateşkese rağmen, sömürgeci ordunun Güney Kürdistan'a yönelik saldırısı devam ediyor. Havadan destekli askeri birlikler Güney Kürdistan'ın iç bölgelerine doğru ilerliyor, ele geçirilen topraklara Türk bayrağı dikiliyor.

Genelkurmay çevreleri "Kuzey Irak'ta bir tampon bölge mi oluşturuluyor?" gibi sorulara olumsuz hiçbir yanıt vermiyor. Gerekirse ele geçirilen topraklarda kalınacağı ifade ediliyor açıkça.

Böylece, sömürgecilerin sözde PKK'nın Irak Kürdistan'ı üzerinden Türkiye'ye geçişlerini engellemek ve sınır güvenliğini sağlamak amacıyla başlattıklarını söyledikleri, bu, Demirel'in "Türk-Rus savaşından bu yana en kapsamlı askeri harekat"ın gerçekte Güney Kürdistan'ı işgal harekatı olduğu iyice açık hale geliyor. Ki bu artık yadsınamaz.

Emperyalistler ve işbirlikçileri yeri geldiğinde uluslararası hukuktan ve başka ülkelerin toprak bütünlüğüne saygıdan söz ederler. O anki çıkarlarına uygun düşüyorsa, bu yönde her türlü çabayı göstermekten de geri durmazlar. Sözgelimi sömürgeci Türk devleti tüm Saddam karşıtı tutumuna rağmen daha düne kadar Irak'ın toprak bütünlüğünün korunmasını savunuyordu. Bugünse bizzat kendi saldırısının şahsında ne Irak'ın toprak bütünlüğü kalmıştır ve ne de uluslararası hukuktan sözetmektedir. Güney Kürdistan'da kurulan ya da kurulmasına çalışılan "federe Kürt devleti"nin de emperyalistler ve sömürgeci devletler için bir önemi yoktur. Onlar için önemli olan tek şey kendi çıkarlarıdır. Uluslararası hukuk ancak onların çıkarlarının teminat altına alınması koşullarında anlamlıdır. Ötesinde ise hiç bir anlamı yoktur ve sadece ikiyüzlülüklerini gizlemede demagojik bir araçtır.

Emperyalistler ve işbirlikçileri çıkarları gerektirdiğinde sınırlarını bizzat kendilerinin belirlediği uluslararası hukuku ayaklar altına alıp, bir başka ülkenin toprak bütünlüğüne aldırmadan işgallere başvurmaktan ya da bu yönlü girişimleri desteklemekten çekinmezler, çekinmemişlerdir.

Örneğin Saddam'ın Kuveyt'i işgalini bahane edip, sözde Kuveyt'in toprak bütünlüğünü korumak üzere tüm dünyayı Saddam ve Irak rejimine karşı seferber ettiler. Neredeyse tüm Ortadoğu işgal edilip, Körfez tam bir yangın yerine çevrildi.

Gerçek şu ki emperyalistleri ilgilendiren asıl şey Kuveyt'in toprak bütünlüğü değildi. Onları ilgilendiren yalnızca ve yalnızca bölgedeki çıkarlarıydı, Kuveyt'teki petrol rezervleriydi. İşgale de adına "yeni dünya düzeni" dedikleri düzeni Ortadoğu'ya yerleştirmek ve petrol dahil bölgedeki çıkarlarını sağlama almak için başvurmuşlardı.

Bu aynı güçler işbirlikçileri olan sömürgeci Türk devletinin PKK bahanesi ile Güney Kürdistan'ı işgalini ise açıktan açığa desteklemektedirler. Neden? Çünkü bu işgal onların bölgedeki çıkarlarına zarar vermeyip, tamamiyle uygundur. Emperyalist planlarını bir başka ifade ile ABD'nin "TC'nin denetiminde federe bir Kürt devleti" planının ifadesi bir girişimdir. ABD işbirlikçisi TC aracılığıyla gerçekleştirdiği bu işgalle hem "Kürt devrimi"ni boğmaya çalışmakta ve hem de Musul ve Kerkük'teki petrol yataklarını kendi denetimine almayı sağlama bağlamak istemektedir. İşgali desteklemesi ve diğer devletlerin hiç değilse işgal karşısında sessiz kalmalarını sağlamaya çalışması da bu nedenledir. Düne kadar "Çekiç güç"le, BM denetiminde oluşturulan "tampon bölge" senaryosu ile yapmaya çalıştıklarını bugün sömürgeci Türk devleti aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bu durumun meşrulaşması için şimdiden girişimler başlatılmıştır. Bir İngiliz gazetesinde dile getirilen "BM şemsiyesi altında bir güvenlik şeridinin oluşturulması ve denetiminin Türkiye'ye verilmesi" önerisi tam da bunun ifadesidir.

İşgal çok boyutludur

Sömürgeci Türk devletinin emperyalistlerin onay ve desteği ile Güney Kürdistan'ı işgale dönüşen saldırısının bir amacı PKK'yı ve eşdeyişle Kürt devrimini boğmak olmakla birlikte, başka boyutlar da var. Sömürgecilerin öteden beri Musul ve Kerkük üzerinde hak iddiasında bulundukları bilinir. Sömürgeci burjuvazi verili konjonktürü bu emperyalist

emellerini gerçekleştirmek için de değerlendirmek istiyor. Burjuvazinin, emperyalist efendilerinin de bir yerde istekleriyle çakışan bu emeline ulaşmasının önündeki öncelikli engel PKK ve Kürt devrimidir. Ne ki o emperyalistlerin vesayetindeki kukla "federe Kürt devleti"ni dahi emellerinin gerçekleştirilmesinin önünde engel olarak görmektedir. Bu nedenle de işbirlikçi Kürt örgütlerinin "federe Kürt devleti" nin meşruiyet kazanmaması için yoğun çaba harcamaktadır. Güney Kürdistan'daki "Kürt parlamentosu"nun aldığı kararların ve PKK ile anlaşmanın kendilerini bağlamadığını ileri sürüp, Kürt örgütlerinin çağrılarına uymamaktadırlar.

Açıkçası sömürgeci burjuvazi Musul ve Kerkük petrolleriyle ifade edilen pastayı Kürt egemenleriyle paylaşmaktan dahi vazgeçmek yanlısıdır. Uygun koşullarda ve çıkarları gerektiğinde ne denli vesayete açık olurlarsa olsunlar onları bir yana bırakıp Irak Kürdistan'ındaki Türkmen kartına oynayacağı ihtimal dahilindedir. Bu kartla şimdiden oynamaktadır da. Bu konuda emperyalist efendilerini de ikna etmeye çalışacağını söylemek pek yanlış sayılmamalıdır.

İşgali davet eden işbirlikçilerdir

Güneyli Kürt örgütleri her dönem ve her fırsatta, gerçekçi olmaktan, dünya ve bölgedeki güç dengelerini gözetmekten eşdeyişle emperyalist ya da bölge devletlerinin birine yaslanılmadan "Kürt davası"nda ciddi tek bir adımın atılamayacağını ileri sürüp, bağımsız bir yoldan kurtuluşun neredeyse olanaksız olduğunu vaaz ettiler. Kah emperyalist ya da sömürgeci devletlerden birinin, kah diğerinin vesayetini kabullenerek amaçlarına ulaşmaya çalıştılar. Bunun için emperyalistlerle ya da bölgedeki sömürgeci yönetimlerle işbirliği halinde Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Kürt örgütlerine karşı savaşmayı dahi göze aldılar. Kürt halkı arasında ihanet olarak nitelenen bu tutumlarının, Kürt halkı için acı ve yıkımdan başka bir sonucu olmadığı gibi, kendilerine de bir yararı dokunmadı. Nedir ki her defasında "bu son olacak mı?" denilirken, işbirlikçi Kürt örgütleri bu aynı yolda yürümeye devam ettiler.

İran-Irak savaşı sırasında, İran yönetimiyle aynı safta Saddam'a karşı savaştılar. Bedeli beş bin Kürt insanın Halepçe'de katledilmesi oldu. İşbirlikçi Kürt örgütleri Körfez savaşının Saddam'ın yenilgisiyle bitmesini fırsat sayarak ve emperyalistlerce desteklenecekleri umuduyla bir ayaklanma başlattılar. Ancak umdukları desteği bulamadılar. Sonuç Kürt halkı için bir kez daha acı ve yıkım oldu.

İşbirlikçi Kürt örgütleri ihanete doymuyordu, doymadı. Hiçbir şey olmamış gibi, başta ABD olmak üzere batılı emperyalist güçlerle ve bu arada sömürgeci Türk devletiyle ilişkileri iyice sıklaştırdılar. Her geçen gün vesayete daha da açık hale geldiler. Güney Kürdistan topraklarında emperyalizmin denetiminde tampon bir bölgenin oluşturulmasında olsun "Çekiç Güç"ün bölgede konumlandırılmasında olsun herkesten fazla rol oynadılar.

Emperyalist planlar çerçevesinde atılan tüm bu adımlar istenilen sonuçları vermedi. Yalnızca Türkiye Kürdistan'ında değil, Suriye ve bu arada Irak Kürdistan'ında da gücü ve etkinliği artan PKK ve Kuzey Kürdistan merkezli bağımsız devrimci süreç, bu planların işlemesinin önünde engeldi. Bu engeli ortadan kaldırmak, Kürdistan'a müdahalenin koşullarını oluşturmak üzere bir dizi diplomatik manevralara başvuruldu. Nihayet, Güneyli işbirlikçiler ABD'nin de onayını alarak (kuşkusuz Musul ve Kerkük petrollerini peşkeş çekerek ve kukla bir federe devlet karşılığında) PKK'ya saldırıya geçtiler.

PKK ile savaşa TC'nin de katılmasını istediler. Bu ise açıkça sömürgecilerin Güney Kürdistan'ı işgaline davetiye çıkarmaktı. Öteden beri Musul ve Kerkük üzerinde tarihsel hak iddiasında bulunan ve bir süredir de Güney Kürdistan'a saldırmayı tasarlayan TC bu fırsatı kaçırmadı, askeri savaş gücünün neredeyse üçte birini Güney Kürdistan'a soktu.

Ne var ki gelişmeler işbirlikçi Kürt örgütlerinin beklediği gibi olmadı. Hem PKK ve hem de Kürt halkının umulmadık direnişi ile karşılaştılar. Kürdistani Cephe içinde çatlaklar belirdi, hükümette görev alan dört bakan istifa etti. Suriye ve İran Kürtleri kukla devlete ekonomik ambargo uyguladılar. Kuzey Kürdistan'daki Kürt halkının yanısıra, bizzat Kürt örgütlerinin başkent ilan ettikleri Erbil'de onbinlerce Kürt, TC işgalini ve Kürt işbirlikçi örgütlerinin ihanetini protesto eylemleri yaptılar. Tüm bu gelişmeler, işbirlikçi Kürt örgütlerine bağlı peşmergelerin zaten düşük kapasitede seyreden savaşma gücünü iyice azalttı. Dağılmaya başladılar. Kürt halkının her geçen gün biraz daha artan direnişi ve baskısına dayanamayan işbirlikçiler iyice tecrit olmamak için PKK ile anlaşmaya ve karşılıklı ateşkese yönelmek zorunda kaldılar. Özellikle Celal Talabani bu konuda aktif çaba gösterdi.

Güneyli işbirlikçileri PKK ile anlaşmaya zorlayan asıl etken Kürt halkının direniş ve baskısıydı. Ancak sömürgeci Türk devletinin peşmergelerden

bağımsız harekatı ve saldırıyı Güney Kürdistan'ı açıkça işgale dönüştürmeleri de bunda rol oynadı. TC'nin Güneyli işbirlikçileri güvenilmez ilan etmesi, onlardan bağımsız harekatı ve "federe Kürt devleti'nin tanımayıp onu işlevsiz kılmak üzere işgale yönelmesi tüm vesayetçi tutumlarına karşın işlerine gelmiyordu. Feodal-burjuva çıkarlarının da gözetilmesini ve bunun ifadesi olan kukla devletlerinin tanınmasını istiyorlardı.

Emperyalizmin desteği koşullarında, TC-peşmerge işbirliği ile PKK ve Kürt özgürlük mücadelesine yönelik saldırı sürüyor. Sömürgeci Türk burjuvazisi bu saldırıyı Güney Kürdistan'ı işgale çevirmiş bulunuyor. O şimdi bu durumu -verili konjonktürden yararlanarak- meşrulaştırıp kalıcı kılmaya çalışıyor.

Gelişmelerin nasıl ve hangi yönde seyredeceği, sözgelimi TC'nin saldırıyı derinleştirip Güney Kürdistan'da kalıcı olup olamayacağı önümüzdeki günlerde daha da netleşecektir. Ancak tüm bunlardan bağımsız olarak söylenebilir ki Kürt halkının emperyalizme, sömürgeciliğe ve işbirlikçi Kürt egemenlerine karşı mücadelesi -mücadelenin Güney Kürdistan'a yığılmasına bağlı olarak- yeni bir evreye giriyor.

Kuşatma altındaki PKK şimdilik geri çekiliyor. Ne ki bu, bozgun içinde bir kaçış olmayıp, düzenli bir geri çekiliştir. PKK dövüşerek geri çekiliyor ve bu yanıltmamalıdır.

Kürt halkının anti-sömürgeci mücadelesi yeni bir evreye giriyor

Öte yandan işbirlikçi Kürt egemenlerinin ateşkesi hem yarın hem de geçici bir ateşkestir. Onlara yön veren feodal-burjuva sınıf çıkarlarıdır. Bu çıkarları az-çok gözetildiğinde yeniden saldırıya geçeceklerdir. Bugünkü ihanetleri de ne ilk ve ne de son ihanettir. Bunu PKK'da biliyor.

Sömürgeci burjuvazinin ilerleyişi de geçicidir. Esasen TC tam bir batağa sürüklenmiştir. Kuzey Kürdistan cephesinde sıkışıp, acze düşen sömürgeci burjuvazi, açtığı bu ikinci cephede de tutunamayacak, orada kalıcı olmada ısrarlı davrandığı ölçüde de kaçınılmaz yenilgisini bizzat kendisi hazırlayacaktır.

Zafer, Kürt ve bölgenin diğer halklarının olacaktır.

BY Örgütü

Politik faaliyetlerimizden:

Örgütümüzde yaşanan bir dizi sorunun çözücü halkası "önderlik sorunu"dur. Oysa bu doğru kavrayış, önderliğin M'ye indirgendiği, dolayısıyla örgütümüzü çevreleyen sorunların bütünüyle önderliğe atfedildiği sakat anlayışıyla birleştiğinde devrimci eylemliliğin tümüyle önderliğe endekslendeği bir tablonun oluşması kaçınılmazdır. Devrimci bilincin, devrimci iradenin ve devrimci eylemin M'ye endekslendiği bir devrimci örgüt yaşamı dönüştürücü, iradi, müdahale kişiliği kazanamayacağı gibi, olağan olmayan zorluk ve güçlükler döneminde hareketsizliğe teslim düşer. Hareketsizlik, eylemsizlik ise tasfiyeciliğin bir diğer boyutudur.

Komitemiz "devrimcinin görevi devrim örgütlemektir" şiarını kılavuz edinerek Ekim başında bir dizi eylemlilik kararı almış ve bunun büyük kısmını hayata geçirmiştir. Eylemliliğimiz halen sürüyorolup aldığımız ve hayata geçirdiğimiz kararlar şunlardır:

1) Cizre ve Şırnak katliamlarından hareketle faşist diktatörlüğün işgalci, ırkçı, terörist yapısının teşhirini işleyen bir bildiri kaleme alındı. Bildirilerimiz Poligon, Okmeydanı, Tarabya üstü, Ayazağa, Şişe Cam Merter ve Bağcılar işçi blokları, Esentepe, 1 Mayıs Mahallesi, Kurfalı gibi semtlere dağıtılmıştır. (Dağıtılan toplam bildiri 4000 civarındadır ve bu faaliyetimiz planımız doğrultusunda sürmektedir.)

Bildirilerimizi Pancar-Motor hariç, hiçbir fabrikaya doğrudan götüremedik. Bunun bir nedeni fabrika dağıtım grubumuzun iki üyesinin komünist sorumluluk bilincindeki zayıflığın başka faktörlerle birleşmesi sonucu faaliyetin dışına düşmeleriydi. Diğer nedeni ise bu tür unsurları ve/veya onlarda başgösteren zaafları aşma, öte yandan belirlenen yeni duruma göre güçlerimizi ve olanaklarımızı tekrar düzenleme konusunda gösterdiğimiz zayıflıktır.

2) Faşist devletin Kürt halkı üzerinde ulusal baskı ve kıyıma karşı işçi ve emekçileri genel greve çağıran 3,5 metrelik bir pankart Şirinevler-İncirli arasındaki üst geçide sabah saat 7.30 civarında asılmıştır ve 1,5 saat asılı kalmıştır.

(Devamı s.12'de)

İhanetin dünü ve bugünü

Hainlerin ve işbirlikçilerin gerçek kimliğinin bilinmesi için bu yazıyı kaleme alıyorum.

Kürtler sınırları içinde yaşadıkları devletlerle hep çatışma halinde olmuştur. Kürdistan'da milliyetçi ve dinsel karakterli pek çok köylü ayaklanması yaşanmıştır. 1961'de Güney Kürdistan'da başlayan ve Irak yönetimine karşı yürütülen kitlesel katılımlı aktif gerilla savaşında köylüler önemli bir rol oynamışlardır. Başlangıçta dörtbeş binlerle ifade edilirken bu sayının 1974-75 yıllarında 50 bini aşıyor olmasının yanısıra, aktif savaşta yer almayanlar da kendilerini savaşanlarla özdeş görüyorlar, her türlü destek ve yardımda bulunuyorlardı. Ayrıca bu durum Kürdistan'ın diğer bölgelerinde de böyleydi. Yani halkın büyük bir onay ve desteği alınmıştı. Olaya politik bir söylemle yaklaşırsak, Kürt halkının bu savaşı bir köylü savaşıydı.

Bu hareket 1960'lara kadar anti-emperyalist ve toplumsal adaletsizliği ortadan kaldırmaya da eğilimli olduğu için köylülüğü harekete geçirip saflarına çekmede etkili olmuştur. Ancak 1969'larda Kürt hareketi gericileşerek anti-emperyalist çizgiden sapmış ve daha çok emperyalist müdahale ister olmuştur. Özellikle ABD'den yardım talep ederek, buna karşılık Kürdistan petrollerinin denetimini devretmek istediklerini söylemişlerdir. Hareket içindeki sol eğilimli ve devrimci unsurlar süreç içinde dıştalanmış, aşiretsel örgütlenme esas alınarak yoksul köylülerin aşiret reislerine ve toprak ağalarına karşı haklarını savunmalarının önüne geçilmiştir.

Bölgede gücünü pekiştirerek dünya pazarıyla bütünleşmek isteği doğrultusunda, genel olarak Kürt toplumunun, özelde de orta ve yoksul köylülüğün sınıfsal taleplerle harekete geçmesini engellemek için dinsel örgütlenmeler olan tarikatçılık öne çıkarılmıştır. Bu tarikatların oldukça yaygın bir etkisi vardır. Dar aşiret ilişkileri korunmuş, devlet tarafından orjinal aşiret konferadasyonları yaratılmıştır. Kürdistan'da din büyüklerine, tarikatlara ve dervişlere duyulan bağlılık ile aileye, aşirete ve aşiret reislerine bağlılık aynı ölçüde güçlü kalmıştır.

Ulusal ve sınıfsal bakımdan bağlılık henüz Güney Kürdistan'da kendini güçlü bir biçimde hissettirmemiştir. Geri toplumsal ilişkiler henüz işlevlerini yitirmemiştir. Kürt milliyetçiliği ile aşiretsel ve dinsel bağlılık karşılıklı bir etkileşim içindedir. Hangisinin güçlü bir biçimde ortaya çıkacağı somut durumla ilgili bir olaydır. Güney Kürdistan'daki Kürt önderler geleneksel aşiret reisi, şeyh ve ağa kesiminden gelmektedirler. Liderliğini üstlendikleri hareketin kitlesel karakteri bu liderlere ve temsilcisi oldukları "değerler"e bağlılıktan ileri gelir. Bu liderler arasındaki çatışma ve rekabet Kürtleri gerçek bir birlikten hep alıkoymuştur.

İşsizlik ve topraksızlık nedeniyle Kürtler genellikle köylerini terkederek kentlere yönelmişlerdir. Fakat bu insanları istihdam edecek ölçüde bir sınai gelişme Kürdistan'da yoktur. Ancak bu göç kentlerin büyümesine ve Kürt sermayesinin de buralara akmasına yolaçmıştır. Biriken sermaye tarım makinaları, ticaret ya da sanayiye yatırılmak üzere büyük sanayi merkezlerine kaymıştır. Bu özellikle Kuzey Kürdistan'da yaşanan somut bir gerçektir. Fakat Kürtler açısından kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesi ve modern sınıflaşma esas olarak Kürdistan'ın dışındaki bölgelerde yaşanmaktadır.

Kısacası hem Kürt proletaryası ve hem de Kürt sermayesi vardır, fakat her ikisi de ağırlıklı olarak Kürdistan'ın dışındadır. Bu durum doğal olarak metropollerdeki Kürt işçilerin Türk işçileriyle sınıfsal temele dayanan platformlarda birleşmeye zorlamaktadır. Kürt işçileri sınıfsal temelde bir birleşmeye, ulusal dava ve istemler uğruna birleşmekten daha çok eğilimlidirler.

Kürdistan'da kapitalist ilişkilerin daha az gelişmiş olması ise geri toplumsal ilişkilerin varlığını sürdürmesine uygun bir zemin yaratmaktadır. Ve bu geri toplumsal ilişkiler Kürt ulusal hareketinin gelişmesini olumsuz yönde etkilemeye devam etmektedir.

Kürt ulusal hareketi I. Dünya Savaşından sonra yoğun bir politik etkinlik dönemi yaşadı. Yalnızca Güney Kürdistan'da değil, Kürdistan'ın diğer parçalarında da bir dizi isyanlar yaşandı. Ancak bunların hepsi bastırıldı. Güney ve Doğu Kürdistan'da 1920'lerin sonuna dek tümüyle ezilip susturuldu. Türkiye'de ise en son ve en büyük Kürt isyanı olan Dersim İsyanı 1938'de bastırıldı. İsyanlara karşı en uzlaşmaz tavrı alan ve en şiddetli bastırma hareketini zora dayanan bir asimilasyonla yürüten TC olmuştur. Dolayısıyla

başarısı komşularınınkine oranla daha uzun süreli oldu.

II.Düya Savaşı Güney Kürdistan ve Doğu Kürdistan'da Kürt hareketlerinin canlanmasının yolunu açtı. 1943-44 yılları arasında Molla Mustafa Barzani liderliğinde, çapı küçük de olsa, bir isyan gerçekleşti. Güney ve Doğu Kürdistanlı Kürtler arasında moral destek buldu. İran'ın Sovyetler Birliği ile Azerbeycan meselesinden dolayı sorunları vardı. Merkezi ve sağlam bir otoriteye sahip değildi. Dolayısıyla Doğu Kürdistan Kürt hareketlerinin ve etkinliklerinin merkezi durumundaydı. 1946'da Mehabat'ta, biraz da Azerbeycan'dan etkilenerek bağımsız Kürt Cumhuriyetini ilan ettiler. Bu kitlesel bir halk desteği üzerine kurulmuş bir Cumhuriyet olmadığı için Ocak-Aralık ayları arasında varlığını sürdüren kısa ömürlü bir cumhuriyet oldu. Aralarında Barzani ve aşiret ağalarının da bulunduğu bin-iki bin arasında olduğu tahmin edilen silahlı adamlarıyla Güney Kürdistan'lı Kürtler de bu cumhuriyeti desteklediler. Sovyetler Birliği birliklerini İran'dan çekince, güçlü bir örgütlenmeleri ve koruma birlikleri olmadığı için İran ordusuna karşı koyamadılar. Molla Mustafa Barzani Güney'e döndü. Cumhuriyetin başkanı ve bazı önderleri idam edildiler. Böylelikle KDP önemli ölçüde tahrip olup dağıldı. Geriye çok küçük gizli bir grup kalabildi. Barzani Güney Kürdistan'daki konumunu sağlamlaştıramadığı için 500 adamıyla birlikte SSCB'ye geçti. Burada 11yıl mülteci yaşamı sürdürdü.

1950-60'lı yıllarda Kürdistan'ın hiç bir parçasında ulusal temelde bir hareket ortaya çıkmadı. Ancak içinde yaşadıkları devletlerde sınıfsal çelişkiler temelinde bir politik mücadele yükselmeye başladı. Özellikle İran ve Türkiye'de bu gelişme önemli boyutlar kazandı. Kürtler arasında da sınıfsal farklılaşmanın ortaya çıkardığı bir bilinç ve politik ayrışma eğilimleri ortaya çıkmaya başladı.

'60'lı yıllar ulusal uyanışta yeni bir yükselme gözlendi. Ve ilk olarak Güney Kürdistan'da patlak verdi. Ancak aşiretsel temele dayanan bir haraketti ve Barzani'nin aşiretsel rakipleri vardı. KDP'nin politbürosu ile rekabet halinde idiler. Güney Kürdistan'lı Kürtler ile Irak yönetimi arasındaki çatışma (Eylül 1961) oldukça sert geçti. Irak hükümeti ile Kürtler arasındaki bu çatışma hükümetin zayıf düşmesine ve bir darbeye neden oldu. 1963'ten 1974'e kadar savaş devam etti. Aynı yılın Mart'ında El-Bekir ile Kürtler arasında bir antlaşma imzalandı. Kürdistan'a otonomi ve devlet yönetiminde temsil hakkı vaadedildi.

Savaşın sürdüğü yıllar boyunca Barzani rakiplerine karşı galip durumdaydı. Kendisine kişisel olarak bağlı olan yeni bir politbüro atamıştı. (1964) Ancak atanan yeni büroyu Celal Talabani tarafından yönlendirilen eski politbüro tanımamış, Barzani'ye karşı muhalefetine devam etmişti. 1966'dan sonra karşı atağa geçip aktif mücadele yürüttüler. Ancak Güney Kürdistan'da az taraftarları vardı. 1970'de Barzani ile Talabani taraftarları uzlaşmaya vardılar. Barzani bir numaralı liderliğini korudu.

Irak ile Güney Kürdistanlı Kürtlerin yaptıkları antlaşma 4 yıl içinde tam olarak uygulamaya konulacaktı. Sağlık hizmetleri, toprak reformu, Kürtçe eğitim vb. yerine getirilirken bir çok antlaşma maddesi uygulama dışı bırakıldı. Irak'taki petrol kuyuları millileştirilince petrol kaynaklarınca zengin bölgelerin özerk Kürt bölgesinde kalmasını engellemek için Irak yönetimi bu bölgelere Arapları yerleştirerek buraları araplaştırmaya çalıştı.

Araplar ile Kürtler arasındaki çelişkiyi iyi değerlendiren Şah ABD'den Kürtlere destek sözü almıştı. (1972) Bu arada Irak ile İran arasında Hürmüz Boğazı'nın denetimi konusunda antlaşmazlık vardı. Arap-İsrail savaşının sürdüğü Ekim 1973'de Kürtler Irak'a saldırmak istedi. ABD engelledi.

1974'de Irak tek taraflı olarak tahrif edilmiş bir biçimde özerklik planı ilan etti. Bunun öncesinde ise Kürtlere saldırı hareketi gerçekleşmişti. Bir kaç ay sonra savaş patlak verdi. Tam bir cephe savaşı biçiminde yaşandı, konvansiyonel silahlar kullanıldı. Geniş cepheler ve kurtarılmış bölgeler siper alınarak savaşıldı.

Eylül '74'de İran topçu birlikleri Kürtlere destek vermek üzere Güney Kürdistan'a girdiler. Bu aynı yıl İran ile Irak arasında bir kaç gizli antlaşma da imzalandı. 6 Mart '75'de Cezayir'de yapılan OPEC Konferansında Şah ile Saddam antlaşma imzaladılar. Ertesi gün İran birlikleri Kürdistan'dan ayrıldı. 8 Mart'ta Irak askeri birlikleri ağır bir saldırı başlattı. Kürtler direniş gösteremediler ve savunmasız halk İran'a göçtü. Hareket askeri ve politik bir bozguna uğradı. Ancak savaş da o günden bugüne dek süregeldi.

Güney Kürdistan'daki bu savaşın bütün Kürtleri Irak yönetimine karşıt bir konuma getirdiği söylenemez. Bir çoğu savaştan uzak kalmakla yetinmemiş, Barzani ile kavgalı olan aşiretler,

Barzani ve onun yönetimine karşı Irak tarafında dövüşmüşlerdi. Hükümet Kürdistan'ın başka bölgelerinde de Kürtlere karşı savaşan Kürt grupları bularak konumlandırılmıştı. Batı'da ve güneyde Kürt paralı askerleri Talabani ve Barzani'yi Kuzey'de çevirmişlerdi.

Talabani '68'lerde politik kazanımlar beklentisiyle Barzani'ye karşı yürütülen bastırma hareketinde hükümete katıldı. Barzani'nin varlığı onun Kürtler içinde bir güç haline gelmesini engelliyordu. Talabani'nin adamları '78'de KDP'li Sami'nin karargahını basıp ağır kayıplar verdirmişti. Her iki örgüt de birbirlerine ağır kayıplar verdirtti.

1960'larda İKDP (İran Kürdistan Demokrat Partisi) Irak Kürt hareketiyle direkt bağlantılıydı. '62'den itibaren Barzani'nin peşmergelerine lojistik destek sağladı ve politik aktivitesini güneydeki Kürt hareketinin çıkarları doğrultusunda sürdürdü. Barzani 1964'de İran ile yakın ilişkiler kurunca bir grup genç üye Barzani'ye bağımlılığa ve İran yönetimine karşı hareketsizliğe tavır aldılar. Zira Barzani Şah'dan destek almak uğruna İKDP'yi Şah'a karşı etkisizleştirmeye çalışıyordu.

'67'de Güney Kürdistan'da yaşayan ve partinin pasifliğinden rahatsızlık duyan İKDP'nin genç üyeleri Doğu Kürdistan'a (İran Kürdistan'ı) dönüp burada silahlı ayaklanma hazırlıklarına giriştiler. Ancak deneyimsizlikleri ve halk desteğine sahip olmamaları nedeniyle yakalanarak öldürüldüler. Halka gözdağı vermek için ölüleri teşhir edildi. Bunların yakalanmasında ve öldürülmesinde Barzani peşmergelerinin de rol oynadığı bilinmektedir. Tersi durumda bu kadar hızlı ve kolay bir biçimde yakalanmaları mümkün değil.

Bu durum İran Kürtleri arasında Barzani ve partisine karşı büyük bir güvensizliğe ve antipatiye yolaçtı.

Daha sonraki dönemlerde de Irak KDP'si İran yönetimiyle, İran KDP'si de Irak yönetimiyle çok ucuz pazarlıklar uğruna anlaşmalar yapıp birbirlerine karşı bastırma hareketlerinde yeralmışlardır. Bu arada hükümetler de kendi aralarında zaman zaman anlaşarak bunların peşmergelerini acımasızca katletmişlerdir.

*

TC'nin Kuzey Kürdistan'da 1920 ve 1930'lardaki isyanları başarılı bastırmasından '60'lı yıllara kadar süren uzun bir suskunluk dönemi yaşandı. '60'lardan sonra bir ulusal uyanış gelişmeye başladı.

Türkiye'deki sosyo-ekonomik gelişme ve politik canlanma Kürt ulusal hareketinin yeniden ortaya çıkmasında önemli bir rol oynadı.

TİP ve TKDP (1965)'nin etkisinin yanısıra marksist kaynakların yayınlanması da ilk ışığı vermiş oldu. Ulusların kendi kaderini tayin hakkı üzerine yapılan araştırmalar Türkiye'deki ulusal hareketlerin süreç içerisinde TİP ve TKDP'nin programından daha ileri bir çizgiye gelmesine yardımcı oldu. TKDP 1965 yılında Barzani çevresindeki geleneksel aristokrat çevre tarafından kurulmuştu.

1971'e kadar politik etkinliğini artırmak ve kitle desteği sağlamak amacıyla dernekler kuruldu, kitle gösterileri düzenlendi. '71 darbesinden sonra bir çoğu tutuklandı. Geriye kalanlar Güney Kürdistan'a kaçarak gerilla faaliyetlerine hazırlandılar. Fakat Barzani TC karşısında kendi konumunu sarsacak herhangi bir gelişmeye izin vermedi.

Bu olayların ardından TKDP'nin iki rakip kanat liderlerini provokatif bir biçimde birbirlerini vurdurdular. (Sait Elçi ve Sait Kızıltoprak).

Türkiye'de '73'de parlamenter rejime geçişle birlikte bir çok Kürt örgütü oluştu. '70'den önceki dönemde Kürt hareketinin temel talepleri ekonomik kalkınma ve kültürel hakların tanınması doğrultusunda iken, '70 sonrasında (KDP ile dirsek temasları olanları dışında tutarsak) genel eğilim daha radikaldi ve ulusal bağımsızlık yönündeydi.

Türkiye sol hareketinin Kürt sorununa ilişkin duyarsız ve Kürt örgütlenmeleri karşısındaki himayeci tavrı Kürt örgütlerini Türkiye devrimci hareketinden daha da uzaklaştırdı. 1975-78 dönemi Türkiye'de yasalar düzeyinde olmasa bile fiili olarak görece bir liberal dönem olarak yaşandı. Bu dönemde Kürt örgütlenmeleri propaganda alanında kayda değer bir mesafe kaydettiler. İdeolojik farklılıklar ve kişisel rekabetler örgüt içi bölünmelere yolaçtı. 1976-77'de Güney Kürdistan'da gerilla savaşı yeniden başladığında, bu örgütler Güney Kürdistan'daki benzerleriyle ittifaklar kurup kayda değer bir lojistik destek sağladılar. Bu örgütlerden bir kısmının etkinliği Kuzey Kürdistan ile sınırlı kalırken PKK Kürdistan'ın bütün bölgelerinde örgütlenip güçlenmeye başladı. Bu örgüt yer yer (haklılığı veya

haksızlığı tartışılabilir) Türkiyeli ve Kürt örgütleri ile çatışma durumuyla karşı karşıya kaldı.

PKK anti-sömürgeci, anti-faşist ve anti-emperyalist savaşı başlattığını ilan etti. Tüm sömürgecilere, onun işbirlikçilerine ve hainlere karşı devrimci şiddet uygulayacağını açıklaması gericiliğin şimşeklerini üstüne çekti.

Bu örgütün tasfiye edilmesi için gericilik elinden geleni yaptı. Ajan sızdırmadan, bildirilerle anti-propagandaya, bütün basın-yayını devreye sokmaya kadar... Karşısına cahşlardan (korucu) oluşan paralı Kürt birlikleri çıkardı. Hizbullah, kontr-gerilla adı altında para-militer gruplarla yurtseverlere saldırılar düzenlendi. Özel timlerle saldırdı. Havadan ve karadan bombalamalardan ev yakmalara kadar yapabileceği herşeyi yaptı. Zaman zaman kitlesel katliam girişimlerinde bulundu. Bütün bunlara karşın, PKK, sadece Kuzey Kürdistan'lı Kürtleri değil Kürdistan'ın bütün parçalarındaki Kürtleri de etkilemeye başladı.

Bu durum sadece emperyalistlerin, TC'nin ve bölgedeki diğer sömürgeci gerici güçlerin değil, Kürt işbirlikçi hainlerin de işini zorlaştırıp konumlarını sarsıyor. Çünkü PKK aşiretlere, tarikatlara ve şeyhlere dayanmıyor. Onun toplumsal tabanı yoksul köylülük olup, bu taban toplumsal bir devrimin de öğesi olma niteliği taşıyor. Bu ise emperyalistleri ve sömürgeci devletleri rahatsız etti ve ediyor. Onun için emperyalistlerin talimatıyla TC ve cahşlar birlikte, koordineli olarak çalışıyorlar. Güneyli hainler konumlarını TC ile birleşerek sağlama almanın karşılığında onlara Kürt halkını ve zengin petrol yataklarını sunuyorlar.

Ama boşuna! Onlar daha şimdiden kaybetmişlerdir. Esasen onlar bu savaşı bugün değil, 1969'da, ABD ile yardım karşılığında petrollerin denetimi sizin olsun pazarlığını yaptıklarında kaybetmişlerdi.

E. ZOZAN

Tasfiyeciliği...

(Baştarafı s.23'de)

temli ve düzenli çalışmayı, adım adım ilerlemeyi, santim santim kazanmayı öğrenmeliyiz. Her kim bu çalışmayı sıkıcı bulur, her kim *yolun bu dönemecinde şu ikinci aşamada* sosyal-demokratik taktiklerin devrimci ilkelerini koruma ve geliştirme gereğini anlamazsa, marksist adını boş yere almıştır.

Partimiz, tasfiyeciliği kesinlikle tasfiye etmedikçe ilerleme sağlayamaz. Tasfiyecilik de sadece menşeviklerin ve onların oportünist taktiklerinin doğrudan tasfiyeciliği demek değildir. Bunun içine, içyüzü ortaya dökülmüş menşeviklik de girer. Bunun içine, partiyi ilk ağızdaki görevini yerine getirmekten, -bugünün eşi bulunmaz bütün özellikleri bu görevde yatmaktadır- yani Duma kürsüsünden yararlanmak ve bütün yarı-yasal ya da yasal işçi sınıfı örgütlerini işe yarar duruma sokma görevini yapmaktan alıkoyan otzovizm ile ultimatomculuk da girer. Aynı şey, Marksizmin ilkeleriyle temelli olarak çatışan tanrı-kur ve tanrı-kur eğiliminin savunucusu için de doğrudur. Bolşeviklere düşen parti ödevlerinin kavranamaması için de aynı şey söylenebilir. Bu ödev, 1906 ve 1907'de, bir organ olarak parti çoğunluğunun *desteğine sahip olamayan* Menşevik Merkez Yönetim Kurulu (o sıralarda su katılmamış menşevik olan Merkez Yönetim Kurulu-na sadece Polonyalılarla Letonyalılar değil, bundcular bile karşıydı) *devrilmesi* ödeviydi. Bolşeviklerin şimdiki ödevi, parti yanlısı öğeleri eğitmek onları bir örgüt içinde birleştirmek, gerçekten güçlü ve birleşik bir proletarya partisi geliştirmektir. Bolşevikler 1903-1905 ve 1906-1907 arasında parti karşıtı olanlarla yaptıkları amansız savaşım sonunda parti yanlısı anlayış için ortamı hazırladılar. Şimdi bolşevikler, parti içi savaşımda kazandıkları işe yarar alanı kullanarak, kendi kanatlarından bir *parti çıkarmak* zorundalar.

RSDİP'nin bir bütün olarak genel durumu ve bugünün siyasal gerekleri çerçevesinde partide bizim kanadımıza düşen ödevler bunlardır. Bu amaçlar, son bolşevik konferansında bir kez daha ortaya konmuş, ayrıntıları geliştirilip belirtilmiştir. Yeni bir savaşım için saflar yeniden düzenlenmiştir. Değişen koşullar dikkate alınmıştır. Yol seçilmiştir. Bu yolda yürüyelim. Rusya'nın devrimci Sosyal-Demokrat İşçi Partisi, çok çabucak öyle bir güç haline gelecektir ki, hiç bir gericilik onu sarsamayacaktır. Bu kuvvet, devrimimizi gelecek raundunda, halkın bütün savaşan sınıflarının başında yer alacaktır.

Proletari n 46,
11(24 Temmuz 1909)

Bu makale Sol Yayınları tarafından yayınlanan Tasfiyecilik Üzerine (Lenin) kitabından alınmıştır.

Eğitim emekçilerinin mücadele sorumlulukları

Eğit-Sen, tüm kamu sendikaları içinde diğer sendikalardan farklı ve özel bir öneme sahip tek sendikadır. Bu nedenle Eğit-Sen'de mücadeleye genel olarak sendikalarda mücadeleden farklı yaklaşımlar gerekmektedir. Bu farklılıkları ve mücadeleye etkilerini ara başlıklarla açıklamaya çalışacağım.

Yapılan işin niteliği farklıdır

Eğitim işkolunda değişik meslekler bulunmasına karşın, temel meslek eğitimciliktir. Doğal olarak en yüksek istihdam da bu mesleğe aittir.

Eğitim olayı, hammaddesi insan olan, bütün işler içinde en çok özel bir iştir. Yani bu iş sahasında temel öğe, işi yapan (öğretici) değil, üzerinde çalışılan hammadde (öğrenci) dir. Bir başka anlatımla, bu işkolunda işçi ve emekçi çocukları, düzenin ihtiyaçları doğrultusunda işlenip yoğrulmaya çalışılır. Bu hem bugün için hem de yarın için büyük sorunlar demektir. Maddi durumundan çok farklı, bir işçi çocuğu için ancak hayal dünyası olabilecek, şaşalı bir yaşam tarzının özendiricisi olan burjuva ideolojiyle kirletilen beyinlerdeki kişilik çözülmeleri konumuz dışında. Ancak yarattığı etkiler günlük sorunlar içindedir.

Sermayeye karşı giriştiği amansız mücadelede ailesini yanında-arkasında görmek, proletaryanın en doğal hakkıdır. İşçi çocukları bu ve daha binlerce nedenden ötürü, burjuvazinin böylesine açık ve acımasız ideolojik saldırısına terkedilemez.

Öte yandan işin bir de geleceği vardır. Her toplumun, her sınıfın bir geleceği vardır ve her sınıf kendi geleceği ile ilgilidir. Burjuvazi geleceğini kendi nesli açısından da garantiye alabilmek için çocuklarını özel ve yabancı okullarda, işletmelerini ve devletlerini yönetebilecekleri bilgilerle donatır. Proletarya da kendi geleceği için önlem almak, çocuklarını devrimi yapacak ve sürdürecek bilgi ve bilinçle donatmak zorundadır.

Bu nedenle, eğitimcilerin bilinçlenmesi, sınıf mücadelesinin bugününe bir kenarından katılmaktan öte, proletaryanın geleceğini, yeni proleter kuşağı sınıf bilinciyle donatmak gibi özel, tarihsel bir görev için de gereklidir. Bu bilinç eğitimcinin geçmişinde su yüzüne çıkmıştır. 20 yılı aşan bir zaman öncesinde TÖS, topladığı devrimci eğitim kurultayının sonuç bildirgesinde, "devrim için eğitim" diyordu. Bugün Eğit-Sen bu şiarı, somut taleplere dayalı bilinçli taktiklerle daha da yükseltmelidir. Sendikal bilinç sınıf bilincinin ilk ve kendiliğinden adımıdır. Bu adım atılmıştır. Sıra devrimci siyasal bilince adım atmaktır. Bunu sağlayacak olan da örgütlü ve birleşik sınıf mücadelesidir. Eğit-Sen'li komünistlerin görevi, sendikal mücadelenin olanaklarını, sınıf içi rekabeti ortadan kaldırıcı, sınıfın bütün kesimleri arasında dayanışma ve mücadele birliğini geliştirici öneri ve yöntemler üreterek yaşama geçirmek, iyi değerlendirmektir. Pek çok ilde oluşturulmuş bulunan, fakat kamu sendikalarıyla sınırlı şubeler platformuna, tüm sendikaları dahil etmeye çalışmak yöntemlerden biridir. Grev ziyaretleri, grevcilerle dayanışma fonları, tensikatlara karşı direnişlere destek girişimleri vb. hemen her büyük sanayi kentinde en sorunsuz araçlardır. Bulunan ve kullanılan başka araç ve yöntemlerle, çıkarılan dersler de zaman geçirilmeden MYO'da yayınlanarak tartışmaya açılmalı, gerekli eleştiri ve öneriler zamanında getirilmelidir.

Burjuva eğitimin tek ve asıl muhatabı eğitim emekçileri değildir

Burjuva eğitimin asıl ve temel muhatabı ve böylece en fazla zarara uğrayanı öğrencidir. Kendisi de ücretli işçi durumundaki eğitim emekçisi, işçi çocuklarının burjuva ideolojisiyle sersemletilmesinde araçlardan biridir sadece.

İster sanayi, ister tarım, ister hizmet sektöründe olsun, bütün işkollarında sınıf çatışması emek-sermaye çatışması şeklinde somutlaşır. Oysa eğitim işkolunda patronla çatışmaya giren, hakları çiğnenen, saldırı ve zarara uğrayan, sadece bu alanın ücretli çalışanları değildir. Yukarıda açıkladığım gibi asıl muhatap durumundaki öğrenci ile emekçi veliler vardır. Demek ki bu işkolunda sermaye bir cephe, emek ise üç kesimi içeren karşı cephedir. Öğrenci-emekçi öğrenci velisi-

eğitim emekçisi. Sermayeye karşı bu üç kesimin örgütlü ve birleşik mücadele cephesi oluşturulmak zorundadır.

Bu zorunluluk, örgütlü mücadelenin ilk adımlarını atmış bulunan eğitim emekçileri açısından, iki nedenle iki koldan yürütülmesi gereken bir mücadeleyle karşı karşıya bulundukları anlamına gelir. Birincisi, bütün işçi ve emekçiler gibi iş sorunları için mücadele, ikincisi de kendi sınıfına karşı yürütülen bu ideolojik saldırıda burjuvaziye alet olmamak için mücadele.

Öğrenci açısından ise, saldırıya karşı savunma, kendini koruma zorunluluğu sözkonusudur. Aynı zorunluluk ilk ve ortaöğretimde öğrenim gören küçüklerin aileleri ve öğretmenleri tarafından korunmasını gerektirir.

Böylece;

Eğitim emekçilerinin örgütlü mücadelesi, emekçi öğrenci ailelerinin örgütlü mücadelesi ve bu üç alanın birleşik örgütlü mücadelesi. İşte burjuvazinin örgütlü ve programlı ideolojik savaşına (Milli Eğitime) karşı sınıf savaşının örgütlenme alanları bunlardır.

Sınıf ideolojisinin kuramcısı ve öğreticisinin sınıf partisi olduğu, sınıfın diğer örgütlerinin, ancak parti önderliğinde devrimci bir sınıf mücadelesini geliştirebileceği bilinir. Ne var ki bu bilgi, partisiz koşullarda oturup beklemek gibi anlayış geliştirilmesine bahane edilemez. Bu bilgiyi yukarıda savunduğumuzla ilişkilendirirsek, Eğit-Sen, öğrenci dernekleri, aile birlikleri üçlüsüne, partiye ait olan ideoloik önderlik değil, partinin önderliği altında ideolojik mücadele yüklenir. Ne var ki, önderliğin bulunmadığı koşullarda kurulan kitle örgütleri ve mücadelesidir sözü edilen. Bu nedenle bu örgütlerdeki sosyalistlerin görevleri daha karmaşıklaşmakta, daha ağırlaşmaktadır.

Eğit-Sen'li komünistlerin bu konuyla ilgili görevlerine dönersek; bir yandan sendikal mücadelenin giderek devrimcileşmesine çalışılırken, öte yandan özellikle işçi semtlerinde, okul-aile birliklerini mücadele örgütlerine dönüştürmenin araçlarını yaratmaları gerekir. Okul aile birlikleri, sözünü ettiğimiz üç koldan mücadelenin veli cephesindeki hazır örgütleridir. Başka örgütler de yaratılabilir. Ancak, zaten örgütlü olan velilerin, hazır örgütleriyle mücadeleye geçirilmesinin bütün atyapısı vardır. Sorunlar üst üste yığılmıştır. Veliler barut fıçısına dönmüştür. İhtiyaç bir kıvılcımdır. Kıvılcımı yakmak komünistlerin ve devrimcilerin görevidir.

Sendika binalarında, malum çevrelerden üç beş kişiyle yürütülen masabaşı gevezeliklerinin devrimci mücadeleyle değil, kendiliğinden sınıf mücadelesiyle bile ilgisinin olamayacağı artık kabul edilmeli ve derhal mücadele alanlarına inilmelidir. Mücadele alanları okullar ve öğrenci velilerinin evleridir.

Sınıfla dolaylı bağlar olanağı

Okul-aile birliklerini mücadele birliklerine dönüştürme uğraşısı, sınıfla dolaylı bağlar -işyeri dışında- olanağı da sunacaktır. Bu olanak devrimci eğitimcilerin sanayiye giriş kapısıdır. Başka kanallardan da olsa bu kapıyı aralayarak içeri girme deneyimleri vardır, başarılı da olmuştur. Ancak, devrimci bir eğitimci, küçük bir çabayla bile bu kapının kendisine nasıl ardına kadar açılacağını yaşam deneyiminden bilir. Böylesi büyük rahatsızlıkların yaşandığı bir yerde devrimci br eğitimcinin lokman hekim gibi karşılanacığını söylemek abartma olmayacaktır. Yukarıda da değindiğim gibi, sadece çaba, biraz çaba...

A. AYDIN

Politik...

(Baştarafı s.6'da)

3) İsmail Beşikçi ile ilgili 70-80 civarında afişin güncel olmayan (Beşikçi serbest bırakılsın kısmı) kesilerek değerlendirilmiştir. (İncirli civarı ve hastane çevreleri) Ayrıca kamu emekçilerine yönelik değişik noktalara 80 civarında afiş yapılmıştır.

4) Yazılama faaliyetine başlanarak ve yaygınlaştırmak doğrultusunda alınan karar belli noktalarda (Okmeydanı, Tarabya üstü ve Poligon) hayata geçirilmiştir.

5) Otomobil-İş ile Özçelik-İş'in birleşmeyi hedefleyen ve bir dizi ortak eylem kararlarıyla son bulan toplantısına bir yoldaşın kişisel inisiyatifi ve girişimi ile40 bildiri götürülmüş ve Gebze'den gelen işçi otobüsüne dağıtılmıştır.

6) Yeni gelmiş olan merkezi afiş çalışması Mecidiyeköy, Beşiktaş, Okmeydanı, Tarabya üstü, Cevizbağ, İncirli gibi merkezi noktalar başta olmak üzere çeşitli noktalarda tüm hızıyla sürmektedir.

Yoldaşça selamlar

BY- örgütü

Sendikalar üzerine notlar

İşçi sendikaları, sınıf sendikacılığı bilinci temelinde şekillenmeye yönelinmesi ile birlikte, kapitalizmin ayrıcaklıklı bir "çalışma alanı" oldular. Kapitalist sistem akademik olarak, işçi sendikalarını konu alan odaklar örgütledi ve politikalar üretti. İşçi sınıfının bağımsız sınıf politikası temelinde örgütlenemediği ve alternatif olamadığı koşullarda, işçi sendikalarının önemi çok daha belirgin ortaya çıkmaktadır. Çünkü, işçi sendikalarının nüfuz alanı doğrudan işçi sınıfıdır. Bu anlamda da kapitalist sistem için ciddi ve özel bir önem arzetmektedir. İşçi sınıfının üretimden gelen gücünü kullanması, kapitalist sınıfı birinci dereceden zarara uğratmasının ötesinde, sınıf kimliğini kazanmasına ve sınıf bilincine ulaşmasına, aynı anlama gelmek üzere bağımsız sınıf politikası temeli üzerinde örgütlenmesine ve böylece sisteme alternatif olmasına zemin hazırlamaktadır.

Sınıf sendikacılığı, burjuvazi için saymakla bitmeyecek kadar risklidir. Özü itibariyle kapitalist sınıf karşısında işçi sınıfını ekonomik-siyasal özgürlüğünün savunulması olarak izah edilen sınıf sendikacılığı, sınıf mücadelesinin ekonomik-politik-ideolojik bütünlüğünün savunulması, kazanılmasıdır. Bundan anlaşılması gereken ise, işçi sınıfının ekonomik çıkar birliğinin kapitalizmin reddini gerektirdiğidir. İşçi sınıfının ideolojisi komünist ideolojidir, Marksizmdir. İşçi sınıfının politik çıkarı ve mücadelesi ise, onun örgütlenmesinin -partisinin- yaratılması ve iktidar olmasıdır.

Tüm bunlar kapitalist sınıf için fevkalede hedeflerdir ve mutlaka üzerinde çalışılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle kapitalist sınıf işçi sendikalarında aristokrat bir kast oluşturulmasının teorisini üretti. Bu ise üç yolla hayata geçiriliyor. Birincisi, sendikacılara ayrıcalık tanınması ve işçi sınıfından yaşayış biçimi olarak koparılması. İkincisi, sendikaların tüm faaliyetlerinin denetlenmesi ve izne bağlanması ve sonuncu olarak (ki bu sonuncu zaman zaman birinci ile yer değiştirmektedir) da sendikacıların tehdit ve baskı ile sindirilmesidir.

Sonuç olarak bugün sendikacılar aristokrat bir kast oluşurmaktadırlar.

Şiddetli muhalefet çalışmaları ile çeşitli kademelerde yönetime geldikten sonra sendikalarının/kariyerlerinin kendilerine sağladığı olanakla, maaşlarını kendileri kendi hayal ettikleri biçimde saptama, değer parasal kazanımlar, bir bakıma yıllardır özlemini çektikleri yaşama bir anda ulaşma gerçeği ve sarhoşluğu ile kapitalizmin denetim ve yönlendirimi birleşerek işçi sınıfıyla hızlı bir kopuşmanın koşullarını oluşturmaktadır. Bununla birlikte, muhalefette iken şiddetle reddedilen tüzük ve yönetmeliklerin değiştirilmesi için daha sonra hiç bir şey yapılmaması, muhalefet döneminde nispeten oluşmuş bir potansiyelin de unutturma veya geçiştirme biçiminde eritilmesinin anlaşılması mümkündür.

Bizim ülkemizde yaşayan insanlarda çokça görülebilen bir ruh hali olarak izah edilebilen, "yapılan iyiliğin altında kalmama" veya "gebelik" kavramları ile, sendika aristokrasisinin şekillenmesi son biçimini almaktadır. "Komünist" örgütlenmelerin zirvesindeki insanlarda bile, kapitalist sistem ile bu türden uzlaşma eğilimleri görülmüştür. (Hem de çok fazla görülmüştür.) Kendisi için aldıkları tavizlere karşılık cömert davranan bir çok isim yıllarca kulaklarımızdan ve belleğimizden çıkmayacak.

Bu yazının hedefi sendikaların kendi tüzüklerini veri alarak bir bu konuya ilişkin bir değerlendirme yapmaktır. Ancak ilginç olan şudur ki, Teksif, Las-Petkim-İş, Belediye-İş, Toleyis, Demiryol-İş, Kamu-Sen, Çelik-İş gibi sendikalar kendi tüzüklerini, kendi üyesi sıfatı ile gidenlere, başka sendikanın yöneticisi olarak gidenlere ve basın mensubu olarak gidenlere vermemektedirler. Teksif Sendikası Başkanı 26 yıl Teksif üyesi olarak çalışmış ve başkan olmadan önce bir kere tüzüğü uzaktan görme imkanı yakalayamamış olduğunu gönül rahatlığı ile söylüyor ve kendisine nasıl davranıldıysa kendisinin de öyle davranacağını belirtiyor. Belediye-İş'in işyeri temsilcisi bir çok kez bir nolu şube başkanı ve sekreterine bu "isteğini" iletiyor. "Merkezden alır veririz" diyorlar, ama bu vaadin gerçekleşmesi için aylar yetmiyor. Demiryol-İş, Laspetkim-İş ve Toleyis yabancı gördükleri kişilere yardımcı olamıyorlarmış vb. Geriye yalnızca değişik yöntemlerle bu belgeleri ele geçirmek kalıyor.

Düşünülmesi gereken şu; sendikaya üye

olmak isteyen işçi, yedi nüsha üyelik giriş formu doldurup notere götürüyor. İşçinin imzasının üzerinde matbu olarak "sendikanın tüzüğünü okudum, üye olmak istiyorum" ibaresi var. Ama bugün Türkiye'de sendikaya üye işçilerden (yöneticiler hariç) binde biri ancak tüzüğü görme imkanı yakalayabilmiştir. Belki bir örnektir. DİSK 1977 yılında bağlı sendikaların tüzük ve yönetmeliği ile DİSK ana tüzüğünü bir kitapta toplayıp üye sayısına göre fabrikalara dağıtmıştı. Selüloz-İş Örgütlenme Dairesinde görevli bir kişi bu örneği verdiğimizde, "*ama onların (DİSK'in o zamanki) tüzüğü bizimkinden daha demokratik değildi*" diyor. Belki (çünkü Selüloz-İş'in tüzüğünde neler yazılı olduğu bilinmiyor) ama, sizin davranışınız demokratik değil.

Elimize geçtiği oranda, işçi sendikalarının tüzüklerini inceleyerek tartışacağız. Petrol-İş Sendikasının ana tüzüğüne (tabi tüm diğer sendika tüzüklerine de) iki anlayışla yaklaşacağız. Birincisi, sınıf mücadelesini, ekonomik-politik-ideolojik bir bütün olarak yorumlama ve tabanın söz-karar-denetleme yetkisinin tüzüğe yansıması. İkincisi tüzük ile sendikacılara tanınan imtiyaz.

Petrol-İş ana tüzüğü; *"Madde-2 (f): Demokratik ve özgür sendikacılık anlayışına bağlı kalmak kaydıyla üyelerinin ekmek, barış, özgürlük, sosyal adalet, sosyal güvenlik ve insan hakları ile yukarıda belirtilen amaçlar uğruna yapacakları çalışmaları benimsemeyi ve desteklemeyi başlıca ilkelerden biri sayar."* (s.15)

Aynı maddede, 14. sayfada, yalnızca *"tabanın söz ve karar sahibi olması için önündeki tüm engelleri kaldırmaya çaba harcar"* cümlesi sınıf sendikacılığı ilkelerine denk düşüyor.

Bu aktarmaları değerlendirirken, "sınıf" sözcüğünün kullanılmamasına dikkat çekelim. Petrol-İş; *"Demokratik ve özgür sendikacılık anlayışına"* sahipolduğunu (ne demekse!) savunuyor. Tabanın söz ve karar sahibi olması ise bir ilke olarak benimsenmemiş. Bu nedenle de, tüzüğün daha sonraki bölümlerinde bu ilkenin uygulama alanı ve biçimine rastlamak mümkün değil.

Petrol-İş ana tüzüğü; *"Madde-117: Sendika merkez ve şubelerinin ücretli yönetim kurulu üyeleri ile başkanlarına verilecek ücretleri, her türlü ödenek, yolluk ve tazminatları merkez genel kurulu tarafından tespit olunur." (s.99)*

"Sendika merkez ve şube zorunlu organlarında ücretli olarak çalışan yöneticilerden, seçime girmeyenlere, yeniden seçilmeyenlere, emeklilik nedeniyle ayrılanlara; istifa edenlere; vefat edenlerin yasal mirasçılarına, yöneticilikte geçen her hizmet yılı için 55 günlük brüt ücretlilerinin neti tutarında hizmet tazminatı ve iç yönetmelik esaslarına göre ihbar tazminatı ödenir." (s.100-101)

Ücretin sınırının belirlenmesinden özellikle kaçınılmıştır. Böylece yöneticilere hayal ettikleri miktarı önerme olanağı sağlanmıştır. Bu bir.

Hizmet tazminatı yasada 30 gündür.(Kıdem tazminatı) Kendileri için 25 günlük fazlalık sağlanmıştır. Kaldı ki sendika da görevli diğer personel için yasa hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. (h fıkrası, s. 101)

Ayrıca bu maddede sayılan sebeplerle ayrılan işçilere ihbar tazminatı verilmemektedir. İhbar tazminatı, bildirim süresini çalıştırmadan çalışılmış gibi ödenmektedir.

Bu maddeler çok belirgin imtiyazlar taşımaktadır. Ama bu kadar çok açık olmayan başka imtiyazlar sağlayan maddeler de bulunuyor. (Madde-117-d vb.)

Ücret konusunda kendi üyesinin durumu mutlaka ilke alınmalı ve sendikacının ücretini işçi ücretini ne kadar geçeceği orana bağlanmalıdır. Bugün sendikacılar, merkez düzeyinde, başbakan maaşı alıyorlar. (Sınıfları belirleyen ölçülerden biri, üretimden aldıkları paydır.)

İşçi sendikalarının seçilmiş yöneticileri, bu sıfatlarını kaybetmemek için her türlü yola başvurabilmektedirler. Öyle ki, muhalif işçileri işten attırmak, seçim ve kongrelerde etkili olmalarının önünde fiilen engel teşkil etmek, daha da öte düşmanın militarist güçlerine dayanmak vb. Bu bir şeyi açıkça izah ediyor. Özünde sendikaya sınıf değil, yönetim egemendir. Bu da bir sınıfsal ayrışmanın ifadesidir.

İşçi sendikalarında işçilerin egemen olmasından ne anlaşılır?

*Bir kere sendikacılar ücretlerini işçilerin maaşlarından kesilen ödeneklerden almaktadır. Ücreti ödeyenin ise ücreti alanlar üzerinde denetleme, yönlendirme ve değiştirme hakkı sınır tanımaz.

* Tek tek işçiler istedikleri zaman sendikalarını kontrol edebilirler, denetlerler ve tartışılmasını istedikleri belli konuları tartışmak üzere sendika kanalını kullanarak toplantılar

(Devamı s.20'de)

"Devrime, halka ve yoldaşlara bağlılık!"

Saat 0.20. Sebahat var telefonun başında...

"Evimizi sarmış durumdalar. 30 dakika oldu. Ben ve iki yoldaşım varız" diyor.

Panik yok, korku yok. Tersine büyük bir kararlılık var. "Ölümü gülerek, çarpışarak" karşılamaya hazırlanıyorlar. Ancak ölmeden, öldürülmeden önce yapacakları var.

12 Eylül günlerinde karşı-devrimci operasyon ve infaz timlerinin yalnızca devrimci militanları yakalamakla kalmayıp, kimi örgütlere ait hayli önemli belgeler ele geçirildiğini hatırlıyorlar. O kadar ki, polis, bu belgelerden elde ettiği bilgilerden hareketle devrimci örgütlere ağır ve çökertici darbeler vurmuştu.

Deneyimliler. Bu kez düşmana bu olanağı vermemeye kararlılar. Bu nedenle de ilk iş olarak **evdeki tüm belgeleri imha etmeye yöneliyorlar.**

"Yarım saattir oyalıyoruz. Tüm belgeleri banyoda yaktık. Zaten bir bidon gazımız her zaman bulunur. Kimlikleri yaktık. Paraları da. Onlara bir şey kalsın istemiyoruz." Ve düşmana ***"bir çöp bile"*** bırakmıyorlar.

Günümüz Tükiye'sinde devrimci militanlar yakalanmıyor artık. Gece ya da gündüz, bulundukları yerde infaz ediliyorlar. Bunu biliyorlar ve buna önceden hazırlar... Kurulan can pazarıdır. Çarpışmanın her saniyesinde bunu yaşıyorlar. Nedir ki bireysel yaşam değil onları ilgilendiren.

"Sinan'dan haber var mı?", *"Sinan'ı öldürdüklerini söylüyorlar"*, "Haberleri dinlediniz mi?" O an için ölesiye bir meraktır bu. Yoldaşlarını merak ediyorlar. Yoldaşlarına sınırsız bir sevgi ve bağlılıkları var zira. Bir yandan omuz omuza çarpışıyorlar, bir yandan da habire yoldaşlarının akibetini soruyorlar.

"Düşünüyorum, yoldaşlara yardımcı olmak istiyorum. Zorluyorum kendimi. Nasıl bulduklarını bilmiyorum... Sabah evden çıktığımda hiç bir şey yoktu", diyor Sebahat. O **anki geleceklerini değil, yoldaşlarının ve örgütün geleceğini düşünüyorlar.** Muhasebe yapıyorlar. Ölmeden, daha doğrusu öldürülmeden önce bu gelecek için ne yapabiliriz? Tek kaygıları bu. Yaşadıkları anın her saniyesine, ancak sağlam ve sağlıklı bir iradenin ürünü olabilecek bir düşünce egemen.

"Sizleri, halkımızı çok seviyoruz", diyor genç Eda. Karşı-devrimin komünist ve devrimci kanı akıtmaya alışmış infaz timleri, aralarına aldatılmış bir avuç sivili de katarak, "ölümü gülerek, çarpışarak" kucaklamaya kararlı devrimci militanların aleyhine tezahürat yapıyorlar. Halkın polisle birlikte olduğu imajını yaratmaya çalışıyorlar.

Devrimci militanlarda en ufak bir kuşku yok. Onlar uğruna mücadele ettikleri davaya ve halka bağlılar. Halkı tanıyor ve seviyorlar. İçtenlikle inanıyorlar ki, halk gecenin sessizliğini bozan bu haklı kavgaya düşman değil. Bu inançla, *"Dışarıda tüm halk bizden yana. Bir tek kadın hariç"* diye bağırıyor Eda.

O "bir tek kadın" karşı balkona "katil devlet"in bayrağını astı. Devrimci militanlar ona kendi bayraklarını, "devrimin bayrağını" asarak yanıt verdiler.

Onlar, kurşunlara hedef olup, üstelik baygınlık halindeyken düşmanın eline geçmesin diye üstündeki küçük notları yutup yokeden, "ser verip sır vermeyen" Kaypakkaya'nın; ağrılar içinde uyanır uyanmaz "can yoldaşım Cevahir nasıl?" diye soran Mahir Çayan'ın; omuz omuza çatışırken barikatı aşamayıp ağır yaralı halde düşmanın eline geçen, kendine gelir gelmez can yoldaşı Deniz'i soran Yusuf'un ve ölesiye bir çatışmanın ortasında Yusuf'un akibetini soran Deniz'in bıraktığı tarihsel mirasın temsilcileriydiler. Bu devrimci geleneği tekrarladılar. Tıpkı onlar gibi "ölümü gülerek" kucakladılar. Bu arada, tarihi, kavgalarının her anına da tanıklık etmeyi unutmadılar. Her an telefonun diğer ucundaki "tarih"e aktardılar.

Düşmanın benzer durumdaki benzer bir kuşatmasında ne yapılır? Nasıl davranılır? İstanbul Çiftehavuzlar'daki kavgada anlatılan budur.

Kendini davaya adamada ifadesini bulan kahramanlık ve özveri dolu devrimci militanlık örnekleri komünistler ve devrimciler için her zaman esin kaynağıdır.

Komünistler bu geleneğe her zaman değer vermeli ve onu işçi sınıfı devrimciliği halinde yeniden üretmelidirler. Çünkü sınıfın ihtilalci komünist partisi ancak böylesi bir gelenek üzerinde kurulabilir.

K. SELİM

Amatörlük ve komünist tavır üzerine

Yöntem üzerine

Marksist (diyalektik materyalist) yöntem, dünyayı doğru bir şekilde yorumlama ve değiştirmek çabası güden devrimciler için ham demire şekil veren işçinin elindeki anahtar misali, hiç elden bırakılmaması gereken, yerinde ve zamanında kullanılması zorunlu olan bilim olma özelliğini koruyor. Kötü çırakların elinde en iyi araçlar nasıl işe yaramazsa amatör devrimcilerin elinde de diyalektik yöntem ayağa düşürülüyor.

Dünyayı yorumlamak, istenilen değişikliğini sorunlarını ortaya çıkarıp çözümleme, başka bir deyişle teorik çalışma, marksistler açısından birincil meseledir. Sınıf savaşımının her gelişme aşamasında dünyayı doğru olarak yorumlama yeteneğini gösteremeyenler, onu değiştirmek iddiası taşısalar bile, günü birlikçilikten ve amatörlükten kurtulumazlar. Dünyayı yorumlamak ve değiştirmek çabası arasındaki diyalektik bütünlük; her renkten reformist, ekonomist ve aydın oportünisti ile devrimci komünisti ayıran turnosal kağıdıdır.

Tarihsel olarak hiçbir marksist hareket, günlük çalışmayı, örgütlenmeyi birincil mesele; teorik çalışmayı ise spekülasyonlar, akademik çalışmalar, uzun vadede çözümlenebilecek ikincil mesele olarak değerlendirmedi. Bu şeref, ekonomistlere, amatör devrimcilere ve popülistlere aittir. Bu tartışma, SPD içinde Bernstein ile Kautsky ve daha sonra R. Lüxemburg arasında; Rusya'da "Rus bernsteincileri "ekonomistlerle Lenin arasında; bizde ise popülistlerle Ekimci komünistler arasında yapıldı.

R.Lüxemburg, Bernstein'i kastederek; "*işçi sınıfımız" 'benim için nihai hedef hiçten ibaret, hareket ise herşey' diyen filozoflarınkokuşmuş tavrını benimseyemez. Hayır, tam tersi; nihai hedefle ilgisi olmayan hareket, amaç olarak salt kendisi olan hareket, benim için hiçtir, nihai hedef ise bizim için her şeydir*", der. (*Ekim*, sayı:17, s.19)

İdeolojinin abartılması, Rus ekonomistlerini sosyal demokratlara karşı yönelttiği eleştirinin özüdür. Onlar, her türlü teorik çalışmayı, hizip anlaşmazlıklarını, geniş siyasal sorunları ve devrimci örgütlenme planlarını kastederek; "*bütün bunları yurtdışındakilere bırakalım*", "*bizi ilgilendiren işçi sınıfı hareketi, buradaki, kendi yöremizdeki işçi örgütleridir; gerisi yalnızca doktrinerlerin icadıdır*" diyorlardı. (*Ne Yapmalı*, Sol Yay., s.29) Ekonomistlerin teoriyi küçümseme tavırlarına karşı Lenin; "*Şimdi bir sorun ortaya çıkıyor*", diyordu. "*Rus eleştiriciliğini ve Rus bernsteincılığının kendine özgü özelliği bu olduğuna göre, eylemde karşı durma çabası ne olmalıydı? **Birincisi** legal marksizm döneminde henüz başlamış olan ve yeniden yeraltında çalışan yoldaşların omuzuna yüklenen teorik çalışmayı başlatma çabalarına girişmeliydiler. Bu çalışma olmaksızın hareketin başarılı bir biçimde büyümesi imkansızdır. **İkincisi** halkın kafasını geniş ölçüde karıştıran legal "eleştiricilik"e karşı etkin mücadeleye girişmeliydiler. **Üçüncüsü, programımızı ve taktiklerimizi aşağılama yolundaki her türlü bilinçli ya da bilinçsiz çabanın iç yüzünü açığa çıkararak ve çürüterek pratik hareketteki fikir kargaşalığına ve sallantılara etkin biçimde karşı durmalıydılar.*** (age, s:29)

Devamla, "Teorik Çalışmanın Önemi Konusunda Engels" başlıklı bölüm, hiç alıntı yapmaksızın kendi bütünlüğü içinde kavrandığında, özellikle teorik kargaşalık döneminde yeni oluşan bir hareket için ilk elden çözülmesi gereken sorunun teorik çalışma olduğu net bir biçimde görülecektir. (Bkz., age, s.32-39)

70 yıllık sosyalizm deneyiminin hüsranla sonuçlanmasının ardından "teorik kamaşa", günümüz dünyasında ve Türkiye'sinde yüzyılın başına göre onlarca kat fazladır. Evet, devrimci mücadelenin ileriye gidememesinin birincil sorunu pratik aksaklıklar değil, tamıtamına teori ve program sorunlarıdır. Teorik alanda netleşmeye varmadan ileri gitmeyi hayal edenler kendiliğindenciliğin kaşarlanmış temsilcileri olmaktan öteye gidemeyecekler.

Ekim, popülist geleneğin marksist-leninisteleştirisi temelinde ortaya çıktı. İçinden çıktığımız hareketler '85-'86'lı yıllarda kendilerini yeniden varedebilmek için, "önce örgütsel problemleri çözmek" gibi dar bir alana kendilerini hapsederlerken; Ekimci komünistler, daha o zamanlarda, bu haraketlerin gerçek sorunlarının teorik temelden ve programdan yoksun olmaktan kaynaklandığını vurguluyorlardı.

TDKP, TKP-ML Hareketi ve TKİH kastedilerek; "*Bu üç grubun 1974 sonrası gelişimi, tipik kendiliğindenci bir gelişimdi. Teorik temelden ve programdan yoksundular*" tespiti yapılıyordu. (ilk belgemiz olan *Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı*, s.40)

Teorik, programatik sorunlarda fikir üretemeyen, ürettiğinde ise kendi geçmişlerini inkar etmek endişesi taşıyanlar; "Şimdi teorik tartışmaların zamanı

değil, önce örgütsel sorunlarımızı çözelim, diğeri zamanla hallolur" türünden kaçamak sözlerle, gerçek sorunlarını gizlemek veya çıkmaz ayın son çarşambasına ertelemek yoluna gittiler. Aradan 6 yıl geçmesine rağmen bir arpa boyu yol alamadıkları gibi, politik yaşamda legalizme ve tasfiyeciliğe yöneldiler. EKİM'in güçlü çıkışı eski tüfek teorisyenlerimizin paniğe kapılmasına yolaçtı. Bu panik havası içinde, H.Fırat yoldaşa saldırdılar ve o; troçkistlikle, kendini beğenmişlikle, ekonomistlikle suçlandı Z.Ekrem ve Yıldırım tarafından. H.Fırat bu hasmane saldırılara karşı soğukkanlı bir şekilde cevap verdi ve tartışmayı marksist yöntem sorununda odaklaştırdı.

Onlar "*Toplumumuzun yaşayan gerçeklerini bir takım günü geçmiş formüllerle, donmuş kalıplarla, soyut şemalarla*" uydurmaya çalışıyorlardı. Yöntemleri idealistti. Onlara rehberlik eden şey marksist yöntemin canlı özü değil, cansız bilgisiydi.

"*Nesnel toplumsal gerçekleri esas almak, onu çözümlemek, marksist diyalektik yöntemin materyalist özü ve temelidir*" (*Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*, s.51-52) diyordu H.Fırat ve sonraki süreçlerde tüm teorik çabasını bu temel üzerinde yükseltti.

(1.)"*konferansımız teorik faaliyeti, teorik sorunlarda gelişme ve yetkinleşmeyi hareketimizin tüm faaliyetinin en canalıcı halkası olarak*" değerlendirdi. (*Ekim 1. Genel Konferansı Değerlendirme ve Kararlar*, Eksen Yayıncılık, s.51)

Çünkü, teorik netlik ve sağlam ideoloik kavrayış olmadan politik-örgütsel faaliyet sağlıklı bir şekilde ilerleyemezdi.

* Yalnız Türkiye'de değil "*bütün dünyada komünistler, tarihin hiçbir döneminde karşılaşmadıkları teorik sorunlarla yüzyüzeydiler.*"

* Dünya komünist hareketinin ezici bir bölümü yüzyılın ikinci yarısında sosyal demokratlaşma sürecine girmiş ve tarihsel gelişmenin ortaya çıkardığı yeni sorunlara ilişkin marksist-leninist gelişmeyi zaafa uğratmıştır.

* Sosyalist inşa deneyimleri sonuçta başarısızlıkla sonuçlanmış ve ardında koskoca bir teorik kargaşa yığını bırakmıştır. (Vurgular Konferans Bildirgesi'nden)

Bu genel sorunların dışında EKİM, "*yeni oluşum sürecindedir*", "*Ayırıcı özellikleri daha yeni belirmeye başlamıştır*" henüz devrimci hareketin farklı eğilimleriyle hesaplaşmadan uzaktır" ve "*hareket doğru yoldan sapma tehditleriyle karşı karşıyadır*" (*Ne Yapmalı*, s.35)

Bütün bu genel ve özel etmenler, teorik çalışmanın önemine ilişkin vurguların ve bu doğrultudaki çabaların isabetli olduğunu göstermeye yeter.

Politik ve örgütsel sorunlar

Marks ve Engels döneminde, kapitalizm nispeten barışçıl bir gelişme aşamasında olduğu için yoğun sınıf çatışmaları yaşanmamış ve onlar örgüt sorunlarıyla ancak varolan pratiğin ihtiyaçları çerçevesinde ilgilenebilmişlerdir. İşçi sınıfının nihai kurtuluşunu hedefleyen bir program (manifesto) ile Enternasyonal geçici tüzüğünün onlar tarafından yazılması, devrimci pratiğin sorunlarıyla doğrudan ilgili olduklarını kanıtıdır.

Programatik, politik ve örgütsel planda konumuzla ilgili olan bazı vurguları direk aktarmanın daha yararlı olacağını düşünüyorum.

* "*Mülk sahibi sınıfların, bu kollektif iktidarına karşı, işçi sınıfının kendisini mülk sahibi sınıflar tarafından kurulmuş bütün eski partilerden farklı ve onları karşıtı bir politik parti haline getirmediği takdirde sınıf olarak hareket etmesinin mümkün olmadığı...*" (Marks-Engels, *1. Enternasyonalde Örgütlenme Meselesi*, Ekim Yay., s.90)

*"*Bugün burjuvaziyle karşı karşıya gelen bütün sınıfların arasında gerçekten devrimci olan biricik sınıfın proletarya*" olduğu... (*Komünist Manifesto*, Aydınlık Yay., s.58)

* "*Proleterlerin bir sınıf olarak ve bunun sonucunda da bir siyasi parti olarak örgütlenmelerinin işçilerin kendi aralarındaki rekabet yüzünden habire tökezlemesi,... ama her seferinde daha güçlü daha sağlam ve doğrulup ayağa kalkması...*" (age, s.57)

* "*Emeğin kurtuluşunun, ne yerel ne de ulusal, fakat modern toplumun varolduğu bütün ülkeleri kapsayan ve çözüm en ülkelerin pratik ve teorik işbirliğine dayanan sosyal bir mesele olduğu*"... (*1. Enternasyonalde Örgütlenme Meselesi*, s.25)

*"Toprak ve sermaye ağaları(nın) ekonomik temellerini ve emeği köleleştirmeyi savunmak ve sürdürmek için, daima politik imtiyazlarını kullanacaklarından politik iktidarın ele geçirilmesi proletaryanın en yüce görevi haline geldiği"... (age, s.10)

* "İşçi sınıfının militan bir duruma geldiğinde ekonomik hareketi ile politik eyleminin birbirinden ayrılmaz şekilde bağlı olacağı"... (age, s.92)

*"Komünist manifestonun özünü oluşturan temel önerme; "*insanlık tarihinin sınıf mücadeleleri tarihi*" olduğunu vurguladıktan sonra; "*bu sınıf mücadeleleri, tarihin meydana getirdiği evrimler dizisi sonucunda bugün öyle bir aşamaya ulaşmıştır ki, sömürülen ve ezilen sınıf (yani proletarya), aynı zamanda ve kesin olarak, bütün toplumu her türlü sömürüden, baskıdan, sınıf ayrımı ve sınıf mücadele-*

rinden kurtarmadıkça, sömüren ve ezen sınıf (yani burjuvazinin) boyunduruğundan kurtulamaz" olduğu ve *"İşçi sınıfının kurtuluşunun kendi eseri"* olacağı...(*Komünist Manifesto*, s.25)

Marks ve Engels döneminde, ideolojik-politik ve örgütsel alanda ortaya konulan temel önermeler, Lenin tarafından, kuşkusuz kendi ülke koşullarına uygun olarak ve enternasyonal bir içerikle yeniden üretilmiştir. Rusya'da yükselen devrimci dalga, (doğal olarak) politika ve örgüt yaşamında yeni sorunlar getirmiş ve Lenin'in parti teorisi, bu sorunların çözümü temelinde gelişmiştir.

Ekim devrimi öncesi, devrim dönemi ve sonrasını analiz ederek, leninist parti teorisi konusunda yığınlarca değerlendirme ve sonuçlar çıkarmak mümkündür. Bizim için aslolan tarihsel deneylerden doğru bir tarzda yararlanmak, fakat, buradan hareketle politika ve örgüt modeli arayışına girişmemektir.

Lenin'in örgüt teorisinin gelişimi, narodniklerle, legal marksistlerle (eleştiricilerle), ekonomistlerle, sonra menşeviklerle, tasfiyecilerle ve sol komünistlerle yapılan tartışmaların üzerinde yükseldi. Bu tartışmalar "*hep, proletaryanın devrime hangi perspektifle katılacağı; proletaryanın devrimdeki yeri ve rolü üzerinedir. Devrime önderlik sorunu ve hegomanya sorunu üzerinedir.*" (*Teori ve Program Sorunları*, Eksen Yay., s.78) Ayrıntılardan arındırıldığında, *"Lenin, proletarya partisinin en önemli görevinin işçi sınıfı hareketi ile bilimsel sosyalizmi birleştirmek olduğu temel marksist tezini kanıtladı."* (*Partileşme Süreci*, s.10) Lenin,"*mükemmel teorinin rehberliğindeki bir partinin ancak, kitlelerin öncü savaşçısı olabileceğini*" savunuyordu.

Partinin ideolojik önderi olabilecek, *"teorik gerçekleri, taktik ilkeleri, genel örgütlenme görevlerini geliştirip ortaya çıkaran bir gazete"* (*Örgütlenme Üzerine*, İnter Yay., s.14) (Iskra) ile işe başladı. Lenin, Iskra'yı "partinin yönetici merkezi" olarak gördü. *"Bir yoldaşa örgütsel görevlerimiz üzerine mektup"*ta örgüt yaşantısının tüm sorunları ayrıntılı olarak tartışılmış ve çözüm üretilmiştir.(Bkz. *Örgütlenme Üzerine Tüzükler*, (lenin-Stalin), s.14-37) Bu mektuplar, çoğu kez, karşılıklı etkileşimden koparılarak değerlendirilebiliyor ve Lenin'in öznel rolü abartılı olarak (sözde onun lehine) öne çıkartılıyor. Bu noktada, mücadelenin kendiliğinden gelişimi ve mücadele içinde olan doğal önderlerin (henüz olgunlaşmamış) değerlendirmeleri ve teorik-ideolojik önderliğin sağlam bir perspektifle ürettiği net ve isabetli tespitleri arasındaki diyalektik bağlantıyı kavramadan örgüt ve önderlik sorunu yeterince bilince çıkarılamaz.

Bir yoldaşa mektupta bir tartışma var; tüzük meselesi ile ilgili! Lenin'in siyasi dehasını görmek isteyenlerin dikkatle incelemesini öneriyorum; yerel örgütlerle MK ve MYO arasındaki ilişkiyi nasıl bir tüzük maddesiyle düzenleyebiliriz diye kafa yoruyor St Petersburg komitesi. Buna karşı Lenin'in verdiği cevaplarda, örgüt sorunlarına teknik bir kuruma bakar gibi bakmadığını fakat yaşayan bir organizma olarak yaklaştığım görmek ve bundan sonuçlar çıkarmak gerekiyor. Eğer örgüt içinde özellikle MK ile yönetici kadrolar arasında tam bir ideolojik birlik ve uyumlu çalışma yoksa en mükemmel tüzük hükümleri bile örgütü ileriye götüremez. *"Tüzüğe güçlerimizin azlığı nedeniyle sık sık uygulanamayacak bir hüküm koymaktansa, bütün görevlendirmelerden merkezi haberdar etmek daha önemlidir."* (siyahlar bana ait) ve devamla; *"Aramızda ciddi tartışmaların ve görüş ayrılıklarının 'tüzüğe uygun' oylama yoluyla değil de, mücadeleyle ve istifa tehditleriyle halledildiğini bilmeyen mi var"* diyordu Lenin... Aslolanın yaşam ağacının yeşilliği olduğunu hep söyler dururuz ama bu genel geçer doğruyu, kendi politik-örgütsel yaşamımızda nasıl kullanacağımızı öğrenemeyiz bir türlü...!

Lenin, burjuva entellektülleri, profesörleri, öğrenci gençleri, küçük esnaf vb. sınıf dışı güçleri işçi sınıfı partisi açısından büyük bir tehlike olarak gördü. Böylelerinden oluşan bir örgütte, sonu gelmez aydınca tartışmalar, disiplinsizlikler, hizipler, anarşi olabilirdi ancak. Tüzüğün 1. maddesi üzerine yapılan ünlü tartışma sınıf dışı unsurların ("bir takım özel görevleri yerine getirdi diye") partiye doluşmasını engellemeye yöneliktir. (Bkz. *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s.58-59) Örgüte katılmak isteyen sınıf bilinçli işçilerin bireycilik disiplinsizlik gibi sorunları olmayacaktır. Sözkonusu olan, ideolojik, politik ve örgüt yaşamı alanlarında yetkinleşmekse, bu sadece işçiler için değil bütün örgüt çalışanları için geçerli bir sorundur.

EKİM'in ideolojik gücü içimizde ve dışımızda genel kabul gören bir gerçekliktir. Fakat aynı üstünlük, proleter sınıf tabanı üzerinden yükselen örgütsel varoluşla bütünleştirilemediği ölçüde, aydın oportünizmi suçlamasının yine EKİM'e karşı kullanılabileceği de bir başka gerçekliktir.

Ülkemiz sol siyasal yaşamında köklü geleneklerden biri olan sosyal reformizm, sınıf mücadelesinden, ekonomik planda daha fazla ücret istenmesini, siyasal planda ise kendi parlamenter reformcu partilerine oy verilmesini anlıyordu. Bu geleneğin alternatifi olarak şekillenen popülistler ise ya sınıfın

devrimci rolünü toptan reddediyor, ya da belli dogma ve kalıplar çerçevesinde salt "ideolojik önderlik" derecesine indirgiyordu.

Her iki geleneğin ortak noktası, işçi sınıfının bağımsız politik kimliğine kavuşmasına sekte vurmak oldu. EKİM, *"12 Eylül yıkımının ardından yaşanan çözülme ve yeniden saflaşma sürecinde, küçük burjuva demokratizminden proleter sosyalizmine, popülist teorilerden Marksizme doğru köklü ve kesin bir kopuşun ifadesi olarak şekillendi."* , *"İhtilalci bir proletarya hareketinin ve sınıf örgütünün gelişim ekseni olmak hedefiyle illegal olarak yayınlanmaya başlayan Ekim,"* aynı zamanda şekillenen örgütün de ismi olarak kabul edildi.

Sonradan harekete katılmış yoldaşların çoğunun eline geçmediği, bazılarının ise üstünkörü değerlendirmelere tabi tutulduğu ilk sayılarında hareketin ideolojik-politik ve örgütsel temelleri atıldı.

"Herkes kendi bayrağı altına! devrimci demokratik harekete evet, sosyalist eğilimli demokratik özlü harekete hayır. Bu slogan, devrimci komünizmin devrimci demokrasiye karşı tutumunu ve görevlerini özetliyor. Bu görevin kolay yerine getirilemeyeceği kesin. Gelişen işçi hareketinin şu dönem için yarattığı elverişli koşullara rağmen, modern revizyonist ihanetin, dünya komünist ve işçi hareketinde yarattığı büyük tahribat, çağdaş popülist hareketin hala süren ideolojik etkinliği, tarihsel evrimin biriktirdiği çeşitli sorunlara çözüm getirmede dünya komünist hareketinin bilinen yetersizliği, Türkiye sol hareketinin olumsuz ideolojik mirası, küçük burjuva önyargıların muazzam gücü vb. bir dizi etken komünistlerin önüne hayli zorlu bir süreç koymaktadır." (*Ekim*, sayı:1, s.6, siyahlar bana ait) diyordu H. Fırat yoldaş.

Aynı sayıda, A. Azad imzalı *"Nasıl Bir İşçi Hareketi"* başlıklı yazıda politik örgütsel yönelimin çerçevesi çiziliyordu.

"Sosyalist işçi hareketi yaratmaktan sözediyoruz. Mademki sosyalist işçi hareketi, bilimsel sosyalizmle işçi sınıfı hareketinin aynı anlama gelmek üzere onun ileri unsurlarının birliği demektir; mademki biz de hala bilimsel sosyalizmle işçi hareketi ayrı ayrı yürümektedir. O halde komünistler bütün enerjilerini böyle bir hareketin yaratılmasına, bu biricik ve acil göreve hasretmelidirler" deniyordu.

Yazının devamında, komünistlerin pratik görevleri: Asli amaçları, sınıfın ekonomik mücadelesini bilinçli örgütlü sınıf savaşımına yöneltme; yaymdağıtım hedefleri; "legal Marksizme ve tasfiyeciliğe karşı hareketin ihtilalci konumu; fabrika temelinde örgütlenme vb. sorunlar özlü bir anlatımla işlenmişti. Makalenin yazarı A. Azad, biricik ve acil göreve kendisini hasretmedi. Fakat düşünceleri Ekimci komünistlerin eylem kılavuzu olarak kaldı.

EKİM'in ilk çıkışındaki bilimsel, somut, açık ve net vurguları kısa sürede belli bir devrimci birikimin etrafında toparlanmasına olanak yarattı.

İlk çıkışta tespit edilen nesnel sorunların hiçbiri azalmadı. Tersine arttı. Doğu Avrupa ve Sovyetler'de birbiri ardına gelen çözülmelere Arnavutluk da eklenince, her ne kadar ideolojik anlamda beklediğimiz ve nispeten hazır olduğumuz sonuçlar olsa da, yeni karmaşalık ve güvensizlik ortamı yaratabildi. Ardı ardına gelen çözülme ve dejenerasyon ortamı, işçi sınıfı üzerinde, devrimci çevrelerde hareketimizin merkezinde (A.Azad vb.) güvensizliğe ve bununla birlikte ideolojik savrulmaya yolaçabildi.

6. mücadele yılına bastığında hareketimizin örgüt yaşantısı ve sorunlarının bir muhasebesini yaparken, hareketin ideolojik hattını, üzerine basacağımız sağlam zemin olarak öne çıkarmalıyız. EKİM kadrolarından geriye düşenlerden hiçbiri ideolojik çizgimize yönelik ciddi bir eleştiri getirmedi. Olsa olsa, "iddialarına uygun bir pratik sergileyemediler" diyebiliyorlar muhaliflerimiz. Burada doğruluk payı vardır. Ama *Ekim* sayfalarında bu sorunların üstesinden gelecek kadro ve enerji birikimi de vardır. Kimsenin günlük sorunlardan ve görüntülerden yola çıkarak geriye düşmesinin teorisini yapmaya hakkı yoktur!

Meselenin bir boyutu da, devrimci demokrasinin, EKİM'in ideolojik baskıları karşısında, eski çizgilerini savunamadığı koşullarda, komünist hareketimizin siyasal etkinliklerini küçümsemeye ve "muhatap almama" şeklinde teoriler uydurarak saflarındaki etkimizi sınırlamaya çabalamasıdır. Bu tür çabalar çeperimizde ve kadrolarımızda moral bozukluğuna yolaçabiliyor. Sözkonusu olan siyasal mücadele sürecinde kimin ne yapıp yapmadığını karşılaştırmaksa eğer, bu alandaki çalışmalarımızı 20 yıllık örgütlerin herbiriyle teraziye vurmak mümkündür. EKİM'in kendini yargıladığı alan, ideolojik perspektifine uygun (fabrika hücreleri temelinde) örgüt yaratıp yaratamadığıdır. Fabrika çalışmaları alanında görece başarılar sağlanmakla birlikte örgütsel gelişimimizin ağırlığını sınıf dışı güçler oluşturuyor. Teorik perspektifimizle örgütsel gelişmemiz arasında "kan uyuşmazlığı" tespiti de buradan geliyor.

EKİM, 4 yıllık mücadele sürecinden sonra devrimci hareketlerden saflarınıza katılan kadroların ve işçi önderlerinin de aktif katılımıyla 1. Konferansını gerçekleştirdi. Bugünden bakarak güçlü ve zayıf yönleriyle çok şey söylenebilir konferansla ilgili Konferansımızın toplanmasına ilişkin MK kararında 3 yıllık mücadele sürecimiz değerlendirilmiştir.

"Bugün geride bırakılan 3 yıllık dönemde ortaya konan siyasal tespit, tutum ve tahlillerimize birarada bakıldığında, bunların isabetli olduğunu zaman ve olaylar tarafından doğrulandığını görüyoruz. Bunu teorik ve politik perspektiflerimizin, olaylara bakışımızın olumlu bir sınanması sayabiliriz" diyordu MK kararı.(EKİM I. Genel Konferansı Değerlendirme ve Kararlar, s.29)

Ve *"Türkiyeli komünistler bugün ciddi teorik, politik ve örgütsel sorunlarla yüzyüzedirler"... "sorunların asıl önemli boyutu esas olarak teorik alandır"* deniyordu. (age, s.13)

Teorik çalışmanın önemine ilişkin vurguya bakarak, EKİM önderlerinin pratik-örgütsel görevleri küçümsediği gibi garip tartışmalara tanık oluyoruz!

Bugün için, teorik kargaşaya son vermek, netleşmeye ulaşmak kadar pratik bir sorun yoktur aslında. Bu konuda ciddi yetersizliklerimiz olduğu bir gerçektir. Asıl önemli olan da teorik sorunlara ilişkin genel bir ilgisizliğin ve ataletin olması ve bu alandaki çalışmaların sadece "ehillerine" bırakılmasıdır.

Konferans değerlendirme ve kararlarının analizine girmeyi gereksiz görüyorum. Konferansımızın sorunları ele alış yöntemiyle bir karşılaştırma yapılabilmesi için Marks-Engels ve Lenin döneminden bazı karakteristik aktarmalar yaptım. Bize düşen, oradaki genel değerlendirme ve tespitleri açmak, işlemek, geliştirip derinleştirmek, politik örgütsel faaliyetlerimizde temel bir **araç** olarak kullanabilmektir.

Şimdiye kadar konferansın hedeflediği politik-pratik görevleri yerine getirmiş değiliz. Dünden bugüne gerçekleştirilebilecek türden hedefler yoktu konferansımızda. Fakat perspektifimizin sağlam, hedeflerimizin isabetli olduğunu, konferans kararlarımızın halen güncel olduğunu söylemekle hiç abartlı bir değerlendirme yapmış olmayız. Geleceğimizin teminatı marksist-leninist ideolojik temelimizdir ve bu temelde yaratacağımız komünist siyasal sınıf örgütü olacaktır.

Gelecek günlerde biz EKİM işçilerini zor günler bekliyor. *"Parti işçiliği, öğretmenlik, mühendislik vb. gibi kendine özgü özellikleri olan ve yüksek bir sorumluluk duygusu ve devrimci bir ruhla yürütülmesi gereken bir meslektir" diyordu Enver Hoca... (Leninist Parti ve Kadrolar,* Sun Yay.,s.51) Biz de mücadele sürecinde bu mesleğin erbabı ve geleceğin parti işçileri olacağımıza inanıyoruz.

6. mücadele yılında Ekimci komünistlere bin selam

Yaşasın Marksizm-Leninizm

K.YAYLA

Sendikalar üzerine...

(Baştarafı s.14'te)

düzenlerler. Bu toplantılarında sendikalarını yönlendirim sunar ve karar alır ve bu kararın hayata geçmesini denetlerler. Sınıf sendikaları, bu çalışmayı fiilen ve kendi tüzükleri ile teşvik edecekler ve tabanlarını bu anlamda eğitirler.

Belli kurallara bağlı olarak üye işçilerin kongre toplama, kongre delegasyonunu yeniden belirleme ve seçme-seçilme işleyişini engelleyici herhangi bir söz, yazı, tüzük ve yasa sınıf sendikacılığının engelidir.

* Tabanın söz ve karar hakkı ise, işçi sendikalarında vazgeçilmez ilkedir. Bu ilke, alttan üste doğru örgütlenmiş komiteler aracılığıyla hayata geçer. Örneğin; toplu iş sözleşmesi ve grev komitesi. Bu alanda çalışacak bir komite mutlaka her dönemde gereklidir. Grev döneminde oluşan grev komitesi bunun yerine konulamaz. Komitenin görevi toplusözleşmelerle ilgili talepleri toplamak, değerlendirmek, sonuçları tabana onaylatmak, bu talepleri bir üst düzeyde faaliyet yürüten bölgesel komiteye ulaştırmak, oradaki değerlendirme toplantısına nezaret etmek, çıkan sonuçları tabana taşımak, biten sözleşmeyi uygulamadan kaldırmak ve yeni sözleşme taslağının hazırlanmasına katkı ve yönlendirim sağlamaktır. Toplu pazarlığı ise, sözleşme prosedürü başladığı anda yapılacak seçimle oluşacak bir başka merkezi komite/komüsyon yürütmek durumdadır. Başka türlü tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi hayat bulamaz.

* Seçilmiş sendikacıların durumlarının ne olacağına, ne kadar maaş alabileceğine, sosyal ödemelerinin ne olacağına, en çok ne kadar yolluk ve harcıah alabileceğine, ne zaman yönetimin başka kişilere verileceğine sendikaya aidat ödeyen işçilerin karar vermesi zorunluluktur. Parasal konular tartışılırken, sendikacının işçilerden, kendi sınıfından kopuşmamasına dikkat edilmesi gerekir.

Kapitalist sistemde küçük taviz olmaz. Tavizler her zaman farklılaşmanın birinci basamağını oluşturur.

Bu esaslarla bakıldığında sınıf sendikacılığı çok uzak ve ulaşılması güç gözükmektedir. Ne var ki, hedef her zaman daha mükemmele doğru ilerlemezse, mücadele anlamsızdır.

İrfan DAYIOĞLU

Kasım 1992

Tasfiyeciliği tasfiye

Proletari'nin bu sayısıyla birlikte yayınlanan özel ekte, okurlar, bolşevik konferansı hakkında bir yazıyla, o konferansta kabul edilen kararların metnini bulacaklardır.* Bu yazıda ise, o konferansın önemini ve konferansta bolşevikler arasından küçük bir grubun ayrılışını, hem kendi kanadımız, hem tüm RSDİP açısından değerlendirmek istiyoruz.

Son iki yıllık dönem, aşağıyukarı 3 Haziran 1907 darbesinden bu yana geçen süre, bir temelli değişiklikler dönemi, Rus devriminin tarihinde ve Rusya'daki işçi sınıfı hareketiyle Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin gelişmesinde bir ciddi bunalım dönemi oldu. RSDİP'nin 1908 Aralık ayında yapılan, bütün Rusya'nın temsil edildiği konferansı, günün siyasal durumunu, devrimci hareketin koşullarıyla görümünü ve bugün için işçi sınıfı partisine düşen ödevleri gözden geçirdi. Konferansın kabul ettiği kararlar, parti için sürekli bir varlık kaynağıdır. Bu kararları her ne pahasına olursa olsun eleştirmenin yollarını aramış olan menşevik oportünistler ise, "eleştiri"lerinin ilk bakışta göze çarpıveren nafileliğini göstermekten başka bir şey kazanmamışlardır. Sözkonusu eleştiriler, kararlarda ortaya konan çözüm yollarına seçenek olabilecek akıllı, tam ve sistemli çözümler getirmiyordu.

Dahası var. Konferans, her iki kanatta -menşevikler ve bolşevikler kanadında- *yeni ideolojik gruplaşmaların* varlığını ortaya koyarak partimizin yaşamında önemli bir rol oynadı. Gerek devrim öncesinde, gerek devrim sırasında bu kanatlar arasındaki savaşım, partinin tüm tarihini yapmıştır demek, hiç de abartma sayılmamalı. Bu nedenle yeni ideolojik gruplaşmalar, partimizin yaşamında çok büyük önem taşıyan bir olaydır. Bütün sosyal-demokratlar, bu yeni durumun ortaya koyduğu yeni sorunlarda akıllıca bir tutum takınmak istiyorlarsa, bu olayın getirdiği dersleri yakından incelemeli, öğrenmeli, özümlemelidirler.

Bu yeni ideolojik gruplaşmaları, kısaca, partinin her iki aşırı ucunda tasfiyeciliğin ortaya çıkması ve onlara karşı savaşım verilmesi diye tanımlayabiliriz. Menşevikler arasındaki tasfiyecilik eğilimi 1908 Aralık ayına gelindiğinde zaten çok belirgin bir durumdaydı, ancak o sıralarda tasfiyeciliğe karşı savaş, hemen hemen özellikle başkaları tarafından (bolşevikler, bundcuların bir kanadını oluşturan Polonyalı ve Letonyalı sosyal-demokratlar) yönetiliyordu. Tasfiyeciliğe karşı koyan parti yanlısı menşevikler, o sıralarda henüz ortaya çıkmaya pek başlamamışlardı, eleştirilerinde açık ve birleşmiş değillerdi. Bolşevikler arasındaysa, her iki hizip, yani otzovizme kesinlikle karşı duran ve konferans kararlarında kendi görüşlerinin benimsenmesini sağlayan gerçek, ortodoks bolşeviklerin ezici çoğunluğu ile görüşlerini ayrı bir hizip olarak ortaya koyan ve ortadoks bolşeviklerle kendileri arasında yalpalayan ultimatomculardan sık sık destek gören otzovizt azınlık, işte bu iki toplululuk kendilerini açıkça ortaya koymuşlar, ayrılıklarını açıkça göstermişlerdi. Otzovistlerin (ve otzovist görüşünde birleştikleri için ultimatomcuların) içyüzleri ortaya dökülmüş menşevikleri yeni tür tasfiyeciler olduğu, *Proletar'i* de (özellikle 39, 42 ve 44. sayılara bakınız) birçok kez belirtildi, gösterildi. Demek ki, menşevikler arasında ezici çoğunluk tasfiyeciydi, parti yanlısı kişilerin onlara karşı çıkması ve savaşımı, henüz belirginleşmemişti; buna karşılık bolşevikler arasında inancı sağlam öğeler tam anlamıyla egemendi ve açıktan açığa davranan bir otzovist azınlık vardı. RSDİP'nin bütün Rusya'nın temsil edildiği Aralık konferansında parti içinde durum işte buydu.

Peki nedir bu tasfiyecilik? Tasfiyeciliği ortaya çıkaran şey nedir? Otzovistler (ve daha sonra üzerinde duracağımız tanrı-kur yandaşları) niçin tasfiyecidirler, içyüzleri anlaşılmış menşeviklerdir? Tek sözcükle, partimizdeki yeni ideolojik gruplaşmanın toplumsal anlamı ve içeriği nedir?

Sözcüğün dar anlamıyla tasfiyecilik, menşeviklerin güttüğü tasfiyecilik, genel olarak sosyalist proletaryanın verdiği devrimci sınıf savaşımının ideolojik yönden yadsınması, özel olarak da burjuva demokratik devrimimizde proletaryanın egemenliğinin kabul edilmemesidir. Bu yadsıma, kuşkusuz, değişik biçimler almıştır, ancak az ya da çok bilinçlidir, keskindir, kararlıdır. Örnek olarak, Çerevanin'le Potresov'u gösterebiliriz. Birincisi, proletaryanın devrimdeki rolünü öyle bir biçimde değerlendirdi ki, *Goloz Sotsiyal-Demokrata*'nın *tüm* yazı kurulu, hatta ve hatta yazı kurulunun bölünüşünden önce (yani her ikisi, Plehanov ve Martov-Dan-Akselrod-Martinov) çok çirkin bir biçimde de olsa, Çerevanin'i kendi başına bırakıvermek zorunda kaldı. Yazı kurulu, *açıklamasını "Voloz Sotsiyal -Demokrata" da yayınlayarak Rus okurlara duyurma yolunu seçmeksizin*, bu kararlı tasfiyeciyi boşadığını *Vorwärts* 'da Almanlara duyurdu. Potresov'a gelince, *yirminci*

yüzyılın başında Rusya'da toplumsal hareket'e yazdığı yazıda o, Rus devriminde proletaryanın egemenliği fikrini öylesine başarıyla tasfiye etti ki, Plehanov tasfiyeci yazı kurulundan ayrıldı.

Örgüt açısından ise tasfiyecilik, yasa-dışı bir sosyal-demokrat partinin gerekirliğini yadsımak ve bunun sonucu olarak Rus Sosyal-demokrat İşçi Partisinden vazgeçmek, onun saflarından ayrılmaktır. Bu açıdan tasfiyecilik demek, yasal basının sütunlarında, yasal işçi örgütlerinde, işçi birlikleriyle kooperatif ortaklıklarda, işçi sınıfı temsilcilerinin katıldığı kongrelerde vb., partiye karşı savaşmak demektir. Son iki yıl içinde Rusya'da bütün parti örgütleri menşevik tasfiyeciliğin kaynaştığı yer haline gelmiştir. Merkez Yönetim Kurulundaki menşevik üyelerin, *Parti Merkez Yönetim Kurulunu yıkma* ve bu kurumun çalışmasını durdurma çabalarına daha önce (Proletar'i, n 42, RSDİP'nin 1908 Aralık Bütün Rusya konferansı adlı broşürle yeni basım), tasfiyeciliğin özellikle göze çarpıcı örneklerinden biri olarak, esasen değinmiştik. Rusya'daki yasa-dışı menşevik örgütlerin hemen hemen tümden çöktüğü, son parti konferansındaki "Kafkasya Temsilcileri"nin tümüyle yurtdışında yaşayan kişilerden oluşmasından da bellidir. Golos Sotsiyal-Domokrata'nın yazıkurulu ise, Parti Merkez Yönetim Kurulu tarafından (1908 başlarında), Rusya'da eylemde olan herhangi bir örgütle hiç bir biçimde bağlantılı olmaksızın ayrı bir edebi topluluk olarak tanınmıştır.

Menşevikler, tasfiyeciliğin tüm bu belirtilerinin sonuçlarını düşünmüyorlar. Durumu ya gizliyorlar ya da durumdan şaşkına dönmüşlerdir, bellibaşlı gerçeklerin anlamını kavrayamıyorlar, ayrıntılara gömülmüşlerdir, hayallerle ve kişiliklerle uğraşıyorlar, genel sonuçlar çıkarmaktan, ne olup bittiğini kavrama olanağından yoksundurlar.

Bunun anlamı şudur: Burjuva devrimi döneminde, işçilerin partisinin oportünist kanadı, bunalım zamanlarında, dağılma ve çökme günlerinde, ya tümden tasfiyeci olmaya ya da tasfiyeciliğin tutsaklığına mahkumdur. Burjuva devrimi döneminde, proletaryanın partisi, küçük-burjuva *Abbas yolculardan* (Almanların Mitläufer dediği kişiler) oluşan bir yandaşlar topluluğundan kaçınamaz. Proletarya teorisiyle taktiklerini özümlemekte ve çöküntü zamanlarında kendi teori ve taktiklerini sürdürmekte en az yetenekli olan ve oportünizmi aşırıya götürmesi çok olası kişiler, bunlardır. Çözülme başladığı zaman, menşevik aydınlar, menşevik yazarlar yığını, gerçekte birer liberal olup çıkmışlardır. Aydınlar takımı (*intelligentsia*) partiden kopup uzaklaşmıştır. *Bunun sonucu olarak* çözülme, menşevik örgütlerde çok daha tamdır. Proletaryaya, proletaryanın sınıf savaşımına, devrimci proletarya teorisine özden bir yakınlık duyan menşevikler (durumdaki herhangi bir değişikliği ve karmaşık tarihsel süreç içindeki hiç bir dönüşümü kaçırmama çabasında olduklarını öne sürerek devrimdeki oportünizmlerini haklı gören bu tür menşevikler her zaman var olmuştur) kendilerini "bir kez daha azınlıkta", menşevikler arasında azınlıkta bulmuşlardır. Üstelik, tasfiyecilerle savaşma gibi bir kararlılık içinde de değildiler. Kaldı ki, böyle bir savaşa girselerdi dahi başaracak güçten yoksunlardı. Ancak oportünist Abbas yolcular, liberalizm yolunda daha da ilerilere gitmekteler. Potresov Plehanov'u, Çerevani Golos Sotsiyal-Demokrata'yı, menşevik aydınlar Moskova menşevik işçilerin vb., vb., çileden çıkartmakta. Parti yanlısı menşeviklerle, menşevikler arasındaki gerçek marksist inanca bağlı olanlar kopmaya başlıyorlar ve işin mantığı gereği, *parti yanlısı* oluyorlar, bolşeviklere yakın geliyorlar. Bu durumu kavramak, her yerde, tasfiyecileri parti yanlısı menşeviklerden her biçimde ayırmak, bu ikincilerle yakın ilişki kurmak ödevimizdir. Ancak bunu, ilke ayrılıklarının üstünü küllleyerek değil, ama gerçekten birleşik bir işçi partisini geliştirerek; ortak çabanın, ortak girişimin, ortak savaşımın önüne, içindeki fikir ayrılıklarının dikilmeyeceği böyle bir işçi partisini geliştirerek yapmalıyız.

Ama proletaryanın küçük-burjuva Abbas yolcuları, sadece menşevik kanada mı özgü? Hayır. Proletari'nin 39. sayısında esasen belirtmiş olduğumuz gibi, bunlar bolşevikler arasında da bulunmaktadır. Direnen otzovistlerin tüm kanıtları ve "yeni" taktikleri haklı gösterme girişimlerinin tüm niteliği, buna tanıktır. İşin doğası gereği, bir kitlesel işçi partisinin hiç bir büyücek kanadı, burjuva devrimi döneminde, saflarına, değişik eğilimlerden şu ya da bu kadar "Abbas yolcu" almaktan sakınamaz. Burjuva devrimini tamamlamış ve hayli gelişmiş kapitalist ülkelerde bile bundan kaçınılamaz. Çünkü proletarya, her zaman, küçük-burjuvazinin çok değişik katlarıyla ilişki içindedir ve proletarya sürekli olarak onlarla tamamlanmaktadır. *Eğer* proletaryanın partisi, bu yabancı öğeleri tam olarak emebilirse, onların denetimine girmez, ama onları denetimi altına alabilirse ve bu öğelerin bazısının gerçekten yabancı öğeler olduğunu tam zamanında görüp, belli koşullarda kendini onlardan ayırabilirse, o zaman, bu ilişkilerde olağan olmayan dehşet verici bir şey yoktur. Bu açıdan RSDİP'nin iki kanadı arasındaki fark şudur: menşevikler tasfiyecilere (yani "Abbas yolcular"a) köle olmuşlardır. Bunun kanıtı menşe-

vikler arasında bulunabilir. Bu kanıtları Rusya'da, Moskovalı yandaşları, Rusya dışında ise Plehanov-'un Potresov'la Golos Sotsiyal-Demokrata'yı reddedişi sağlamıştır. Bolşeviklere gelince, onlar arasındaki tasfiyeci öğelerin -otzovistlerle tanrı-kur yandaşlarının- başlangıçtan bu yana küçük bir azınlık olduğu, daha başlangıçtan zararsız hale getirildiği ve sonunda da bir kenara atıldığı tanıtlanmıştır.

Otzovizmin, içyüzü açığa çıkmış menşeviklikten başka bir şey olmadığına, hafifçe farklı türden olsa bile otzovizmin de kaçınılmaz olarak tasfiyeciliğe yolaçtığına kuşku yoktur. Doğaldır ki, bu, bir kişiler ya da belli topluluklar davası değildir, otzovizm bir ruh hali olmaktan çıkıp ayrı bir eğilim haline dönüşmenin yollarını aradığı ölçüde, nesnel genel bir davadır. Bolşevikler, amaçlarının, sosyalizmde yeni bir yön yaratmak olmadığını, ama uluslararası devrimci gerçek marksist sosyal-demokrasinin temel ilkelerini bizim devrimimizin yeni koşullarına uygulama olduğunu daha devrimden önce oldukça kesinlikle ilan etmişlerdir. İkincisi, bolşevikler, kendilerine düşen görev ağır, yavaş, yavan ve usanç verici bir ömür törpüsü olsa bile, eğer tarih, savaşımın başlamasından ve devrimci eylem için her türlü olanağın tüketilmesinden sonra, bizi "otokratik bir anayasanın" dolambaçlı yolu boyunca ağır aksak yürümekle suçlasa dahi, o görevi yerine getirecek olduğumuzu belirtmişizdir. En az dikkatli okurlar bile bu açıklamaları 1905'in sosyal-demokrat yazınında bulmakta güçlük çekmeyeceklerdir. Bu ifadeler partinin tüm bolşevik kanadının onursal yükümlülükleri olarak, düşünülüp taşınılarak seçilmiş bir yol olarak engin bir önem taşımaktadırlar. Proletaryaya karşı omuzlanan bu yükümlülüğü yerine getirmek için, sosyal-demokrasiye özgürlük günlerinin yakınlaştırdığı kişileri (hatta "özgürlük günlerinin sosyal-demokratı" diye bir tip bile çıkmıştı ortaya) sosyal-demokrasiye sloganlarımızın şiddetinin, devrimci ruhunun ve "canlılığının" yakınlaştırdığı, devrimci tatillerde dövüşecek kadar savaşkan *(militant)* olduğu halde, karşı-devrimin sultası altında işgününün savaşımını verecek dayanaklılığı gösteremeyen kişileri sabırla ele almak ve eğitmek zorunluydu. Bu öğelerin bazısı adım adım proleter eylemlerin içine çekildi ve marksist dünya görüşünü özümledi. Anlamlarını kavramaksızın sadece birkaç slogan ezberlemiş olan bazıları ise, ancak eski sözleri yineliyebiliyorlardı, devrimci sosyal-demokrat taktiklere ilişkin eski ilkeleri, değişen koşullara uyarlama gücünde değildiler. Yazgıları, Üçüncü Dumayı boykot etmek isteyenlerin geçirdiği aşamalarla adeta bir çizit (*grafic*) gibi belirlendi. 1907 Haziran'ında bolşevikler arasında çoğunluktaydılar. Ama *Proletari* sürekli olarak boykota karşı savaştı. Olaylar bu siyasetin doğruluğunu ortaya koydu, gerçekten de bir yıl sonra otzovistler, "boykotçuluğun" kalesi olan Moskova örgütünde bolşevikler arasında *azınlığa* düştüler (1908 yazmda 18 oya karşılık 14 oy). Bir yıl sonra, otzovizmin yanılgısı daha açıkça ve üstüste ortaya çıktığı zaman, bolşevik kanat -son bolşevik konferansının önemi de buradadır- otzovizme ve onun zayıf ucu olan ultimatomculuğu, tasfiyeciliğin bu kendine özgü biçimini kesinlikle tasfiye etti.

Bu durumda, hiç kimsenin bizi "yeni bir bölünmeye" yolaçmakla suçlamasına izin vermeyelim. Konferansımız hakkındaki yazıda, amaçlarımızı ve davranışımızı ayrıntılarıyla açıklıyoruz. Karşıt yoldaşları ikna edebilmek için, denemedik yol bırakmadık, elden gelen her şeyi yaptık. Onsekiz ayı aşkın bir süreden beri bu sorunla uğraşıyorduk. Ama bir kanat olarak, yani partide, benzer düşünceler taşıyan kişilerin birliği olarak, temel sorunlarda oy birliğiyle hareket etmek zorundayız, başka türlü yapamayız. Bir kanattan ayrılmak, partiden ayrılmaklabirdeğildir. Bizim kanadımızdan ayrılmış olan kişiler, hiç bir biçimde parti içinde çalışma olasılığını yitiriyor değiller. Onlar ya "serbest" kalacaklar, yani herhangi bir kanadın dışında olacaklar ve parti çalışmalarının genel havası onları içeriye çekecektir, ya da yeni bir grup kurmaya çalışacaklardır. Eğer kendi özel fikir ve taktiklerini geliştirmek ve savunmak istiyorlarsa, böyle yapmak, yani grup kurmak yasal haklarıdır. Bu durumda *tüm parti*, ideolojik anlamını yukarıda belirtmeye çalıştığımız bu *eğilimlerin* pratikteki ifadesini çok kısa süre içinde görecektir.

Partiye bolşevikler önderlik etmek zorundadır. Bunu yapabilmek için bolşevikler yollarını bilmelidirler, kararsızlığa son vermelidirler, sağa sola yalpalayanları ikna etmek için zaman israf etmeyi ve kendi saflarındaki muhaliflerle kavgayı bir yana bırakmalıdırlar. Otzovizm ve onun zayıf ucu olan ultimatomculuk, bugünkü koşulların devrimci sosyal-demokratlardan istediği çalışmayı gerçekleştirebilecek yetenekte değillerdir. Devrim sırasında "Fransızca konuşmayı", yani yığınların doğrudan doğruya girişecekleri savaşımın gücünü artırmak ve çapını genişletmek üzere heyecan verici birçok slogan yaratmayı, bu sloganları harekete sokmayı öğrendik. Şimdi bu durgunluk, gericilik ve çözülme günlerinde "Almanca konuşmayı", yani yavaş (işler canlanıncaya kadar yapacak başkabir şey yok), sis-

(Devamı s.10'da)

Yugoslavya İşçi Partisi Genel Sekreteri Vladimir Dabcevic ile söyleşi

Yugoslavya´da gerici savaş:

Çözüm enternasyonalizm ve halkların kardeşliğinde yatmaktadır

Almanya Marksist-Leninist Partisi (MLPD)´nin Yayın Organı Rote Fahne´nin yeni kurulan Yugoslavya İşçi Partisi´nin Genel Sekreteri Vladimir Dapcevic ile yaptığı ve iki bölüm halinde yayınlanan söyleşiyi yayınlıyoruz.

Vladimir Dapcevic

1917´de doğan Vladimir Dabcevic, daha 16 yaşındayken, o zamanki illegal Yugoslavya Komünist Partisi´ne üye olur. 2.Dünya Savaşındaki işgalci güçlere karşı kurulan Yugoslavya Kurtuluş Ordusu kurucularındandır. 1945´de zaferden sonra Yugoslavya ordusunda propaganda ve ajitasyon şefiydi. 1948´den sonra Tito önderliğindeki Yugoslavya KP yöneticileri sosyalizmin inşasından uzaklaşarak ve bürokratik kapitalizmi inşa yoluna gittiler ve ülkeyi ABD emperyalizminin çıkarlarına tabi kıldılar.

Binlerce komünistle birlikte bu gidişe karşı çıkan Vladimir Dapcevic de bir toplama kampına kapatılır.

8,5 sene sonra serbest bırakılır, marksist-leninist bir partinin inşası için uğraşır, ama Arnavutluk üzerinden Sovyetlere kaçmak zorunda kalır. Orada da Kruşçev ve daha sonra da Brejnev revizyonist önderliğini eleştirir. Oradan Batı Avrupa´ya göçeder. Ve Yugoslav işçileri arasında yeni bir partinin oluşturulması için propaganda yapar. 1975´te Romanya´da bulunduğu sırada Yugoslav Gizli Servisi tarafından yakalanır, önce ölüme, daha sonra da 20 sene hapis cezasına çarptırılır. 1988´de serbest bırakıldı ve ardından Belçika´ya sürüldü. İlk defa 1990´da tekrar Yugoslavya´ya geri dönebildi. Yugoslavya İşçi Partisi kurucularındandır ve bu partinin genel sekreterliğine seçilmiştir.

Bugünkü savaşın kökleri 1948´lerde aranmalıdır.

(I.Bölüm)

Rote Fahne: Yugoslavya´daki savaşın hangi vahşi zorbalıklarıyla sürdüğünün anlaşılması oldukça zor. Bu buraya kadar nasıl geldi, çözümler nelerdir?

Vladimir Dabcevic: Biz bu korkunç savaşın hemen bitirilmesini istiyoruz. Yugoslavya´nın bugünkü durumunun anlaşılabilmesi için biraz geçmişe gitmek gerekiyor. biz 2. Dünya Savaşı öncesinde devrimci bir komünist partisine sahiptik. O günkü tüm komünist partileri gibi biz de Komintern´e (Komünist Enternasyonal) bağlıydık.

Ancak partimiz büyük değildi, ama devrimciydi ve güncel mücadeleyi sürdürüyordu: Grevlerde, ekonomik ve politik sorunlarda polisin ağır takibi ve baskısı altındaydı, yoldaşlarımız tutuklanma, işkence ve hapis cezasıyla yüzyüzeydiler. Ama enternasyonalist çizginin doğruluğunu ta başından beri kabullenmişti: SBKP(B) tarihinde de belirtildiği gibi çok sayıda Yugoslav komünisti bolşevikleri destekleyerek Ekim devrimine katıldılar. Daha sonra kıtlık baş gösterince Sovyetler Birliği´ni destekledik, müdahalelere karşı bir genel grev örgütledik. Franko faşizmine karşı yapılan İspanya halk savaşını hatırı sayılır sayıda Yugoslav destekledi. Orada savaşma sanatını öğrendik ve bir çok insan orada edindikleri deneyi bizim kurtuluş savaşımızda kullandılar. Sonra 1941´den başlayarak 4 sene süreyle faşist işgalci-

lere karşı özgür ve federal Yugoslavya için verilen kurtuluş savaşına önderlik ettik. O zamanlar merkezi sorun ulusal sorundu. Yugoslavya'da değişik Slav halkları ve bir sürü azınlıklar yaşıyordu.

Ama işgalcilere karşı beraberce savaşmayı görev bilen halkların kardeşliği konusundaki doğru politikamız sayesinde halkların güvenini kazandık. Ve daha fazla güçlenmemiz uzun sürmedi. 1943'te 350 bin savaşçıdan oluşan bir ordumuz vardı. Yani Yugoslavya'da tek askeri ve politik güç bizdik. 1945'te sosyalist Sovyetler Birliği'nin desteği sonucu kazandığımız zaferle birlikte iktidarı ele aldık. Artık sosyalist Yugoslavya'nın inşasına koyulabilirdik. Ama ta başından beri büyük hatalar işlendi. Bundan özellikle Tito sorumluydu. 1938'de Komintern Tito'yu genel sekreterliğe atamıştı. Hem de cezaevinde ve yurtdışındaki eski önder yoldaşların bu karara karşı çıkmalarına rağmen. Onun sadece politik konumunu değil, küçük-burjuva yaşam tarzına belli eğilimlerini de eleştiriyorlardı. Bugün Tito'nun bu pozisyona nasıl geldiğini açıklayabilmek oldukça zor. 2. Dünya savaşından sonra parti yöneticilerine, onları rüşvetçi ve şantajcı konuma getiren, çeşitli zevk düşkünlüğüne iten ayrıcalıklar verildi. Bu arada iktidarda olmamıza rağmen, parti 1948'e kadar illegal kaldı. Bu tesadüfi bir olay değildi. Ancak böylelikle Tito ve onun gibilerin parti içinde diktatör rejimini kurabildiler. Parti içindeki tartışmaları tasfiye ederek, Sovyetler Birliği'ne karşı bir politikayı yavaş yavaş kabul ettirdiler.

1948'e kadarki 3 sene içinde enternasyonalizmi tümden tasfiye ederek, yerine milli burjuva bir politika geliştirdiler.

Her şey çok çabuk gelişti. Ve artık 1948'de bu çizgi resmileştiğinde buna karşı muhalefet eden parti üyeleri tutuklandı ve toplama kamplarına konuldu. Her şeye rağmen bilmemiz gereken şey, oradaki durum Hitler faşizminin toplama kamplarından çok daha vahimdi.

Rote Fahne: Yani sen 1948'in asıl belirleyici dönüm noktası olduğu düşüncesinde misin?

Vladimir Dapçevic: Evet, revizyonist çizginin kabul edilmesi ve enternasyonalist çizginin terkedilmesiyle birlikte o zamanlar henüz sosyalist olan Sovyetler Birliği'ne ve tüm dünyadaki sosyalizme karşı sırt çevirdiler. 1948'de kendilerini ABD emperyalizminin hizmetine sundular ve bunun için de oldukça iyi ödüllendirildiler. Yugoslavya bunu takip eden 20 sene süresince silah, tüketim maddeleri vb. olarak 50 milyar dolar aldı. 1 milyon işçinin batıya gitmesine izin verildi. Batı emperyalizminin ideolojik etki alanına giren bu işçiler, ülkeye bu ideolojinin taşıma araçları olarak kullanıldılar. Kapitalizm restore edilmişti, ama halen dışarıda insanın yüzüne "sosyalizm"den bahsediyorlar.

Rote Fahne: Kapitalizmin restorasyonu ile milliyetçiliğin ortaya çıkması arasındaki bağlantı nasıl açıklanabilir?

Vladimir Dapçevic: Tito'nun önderliğindeki parti yönetiminin burjuva milliyetçi görüşü kabul etmesinden sonra, artık tüm ülkede burjuva milliyetçiliğinin yayılması bir zaman sorunuydu. ABD ve diğer Batılı emperyalistlerden para yardımı aldıkları sürece, Yugoslavya'da bir tüketim toplumu oluştu, bağımsız bir ekonomi kuramadılar. Para kaynaklarının kurumasıyla birlikte, kriz başladı. Çünkü ABD diğer Doğu Avrupa ülkelerini doğrudan etki alanına alma imkanları görmüştü ve böylelikle Yugoslavya'nın rolü sona ermişti.

Tarihsel olarak ülkenin değişik parçalarında gelişim seviyesinde farklılıklar vardı. Özellikle Slovenya ve Hırvatistan bir yanda, ülkenin geri kalan kısmı diğer yanda. Bu maddi temeller çerçevesinde milliyetçilik yayıldı. Ayrıca ideolojik ve politik olarak da bunun maddi temeli hazırlanmıştı. 40 sene boyunca kitlelerin insiyatifine karşı bireyselliğe yönelen antikomünist bir politika yapılmıştı. Sınıf bilincinin yokolduğu ölçüde çeşitli ulusların milli burjuvazisi artık en yüksek payı kim alacak? kötüleşen ekonominin yükünü kim taşıyacak? gibi sorular soruyordu. Milliyetçilik sürekli vardı. Ama artık şimdi onun gündemi oluşturan tek düşünce olmasının olanakları yaratılmıştı.

Tam da bu sırada milliyetçi Sırp aydınları Sırbistan'ın, Hırvatistan ve Slovenya tarafından sömürüldüğünü iddia eden bir muhtıra yayınladılar ve buna karşı büyük Sırbistan'ın yaratılmasını talep ettiler. Milosevic onların politik temsilcisiydi. O Kosova bölgesinin özerkliğini tasfiye ederek, orada yaşayan Arnavutların tüm haklarını ellerinden alıp, baskı altında tutmaya çalıştı. Daha sonra da Hırvatlara ve Slovenlere yöneldi. Politik yaptırımlarla hedeflerine ulaşamayacaklarını görünce savaş çıkarmayı yeğlediler.

Buna uygun olarak zaten üst kademelerinde çoğunlukla sırpların bulunduğu bir orduya sahiptiler. Fakat bu doğal olarak beraberinde hırvat ve slav halklarının direnmesini getirdi.

Rote Fahne: Yani, sen de bizler gibi milliyetçiliğin hortlamasına "sosyalizmin sonu"nun neden olmadığı düşüncesindesin?

Vladimir Dapçevic: Hayır, tam aksine revizyo-

nizm kaçınılmaz olarak kapitalizmin restorasyonunu beraberinde getirdiğini görüyoruz. Sosyalist bir ülke halkların dostluğuna hizmet eden enternasyonalist bir politika izler ve ülkenin diğer parçalarındaki farklı ulusların eşit haklarla ve temelde gelişmesine bakar. Kapitalist bir sistem zorunlu olarak milli burjuvanın farklı temsilcilerinin egoist çıkarlarını koruma temelinde bir çatışmayı ortaya çıkarır. Bunu yalnız Yugoslavya'da değil, diğer tüm Doğu Avrupa'da da görüyoruz.

"Her şeyden önce savaşın sona erdirilmesi gereklidir"
(II. Bölüm)

Rote Fahne: Batılı emperyalistlerin Yugoslavya'da hangi çıkarları vardır.

Vladimir Dapçevic: Yugoslavya 1948'den sonra o dönem henüz sosyalist olan Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere karşı ABD emperyalistlerinin cirit attıkları bir ülke olmuştu. Bunun için cüretkar bir şekilde en geniş silah ve tüketim maddeleriyle donatılmıştı. 1948'den sonra da özerk yönetim ve benzerleri gibi belli sosyalist yaftaların ABD emperyalistlerinin çıkarları temelinde Yugoslavya'da korunması bilinmelidir. Kapitalizmin restorasyonu açıkça savunulmuyordu. Her şeyden önce ideoloji yokedilmeliydi. Batıdan mal ve tüketim maddeleri geldiği sürece iyi yaşanabilen bir ülke görünümündeydi Yugoslavya. İlk olarak emperyalistler Sovyet yönetimiyle kendi işlerini doğrudan düzenleyince Yugoslavya'ya ihtiyaçları yoktu artık ve böylelikle Yugoslavya'nın kapitalist yüzünü gizlemek gereği kalmamıştı.

Ama Batılı emperyalistler Yugoslavya'nın değişik parçalara bölünmesine ekonomik ve ticari çıkarları temelinde karşı çıkıyorlardı. Yugoslavya Batı-Avrupa ile Orta Doğu arasındaki kısa ticari yolun üzerinde bulunuyordu. Ayrıca Yugoslavya'da milliyetçi temeldeortayaçıkan birsavaşın Batı Avrupa ve ABD'de farklı milliyetçi çelişkileri etkileyebileceğinden korkuyorlardı. Çünkü Batıda da böyle çözülmemiş sorunlar vardı: Fransa ve İspanya'daki Basklar örneğinde olduğu gibi, diğer Doğu Avrupa ülkelerinden sözetmeye gerek yok. Bu yüzden Yugoslavya'ya politik saldırı kararı aldılar. En azından Yugoslavya'yı birleşik bir pazar olarak korumak istiyorlardı. Orta Doğu'ya mal taşımasında ortaya çıkan bir sürü yeni sınıra (gümrük kapısına) gerek yoktu. Ayrıca ülke bütününe göre inşa edilmiş alt yapının parçalanmasıyla birlikte Yugoslavya'nın zenginliklerinin sömürülmesini zorlaştıracaktı.

Rote Fahne: Ancak Sırp yönetimi Almanya'nın, Slovenya'nın ve Hırvatistan'ın bağımsızlığını tanımasıyla "4.imparatorluğu" kurma arzusunda olduğunu iddia ediyor. Alman emperyalizminin Yugoslavya'daki rolünü nasıl görüyorsun.

Vladimir Dapçevic: Bugün artık emperyalistlerin teritoryal fetihler yapmalarına gerek kalmadı. Yeni tip sömürge sistemine göre sömürgeci çıkarlarını korumak için çok uluslu şirketler, suç ortakları yerli işbirlikçilerine dayanarak girdikleri ülkeleri ekonomik baskı altına alıyorlar. Bu hem daha ucuz hem de daha az direnme beraberinde getirir. Bunu Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde görmek mümkündür. Eğer yerli işbirlikçileri zora düşerse, onlarla dayanışma için silah, uçak, gemi gönderebilirler. Bu durum Yugoslavya için de geçerlidir. Yugoslavya'yı işgal etmelerine gerek yok; çünkü orada kendi sömürgeci çıkarlarını korumak için yerli işbirlikçilerine dayanmaktadırlar.

Düşük teknolojik seviyesi, zayıf altyapısı ve düşük eğitim düzeyi ile bugünkü Yugoslavya ancak yeni tip bir sömürge olabilir. Hiçbir şekilde endüstri ülkeleriyle rekabet edemez.

Tabii, Almanya da burada en güçlü rolü oynuyor, çünkü zaten Almanya'nın, kendisine kısman bağlı olan Avusturya üzerinde belirleyici etkisi vardı. Ve bu etki, tarihsel olarak Avusturya ve Macaristan'a bağlı olan ve güneye göre ekonomik olarak daha çok gelişmiş olan Slovenye ve Hırvatistan üzerinde daha da güçlüydü.

"4.imparatorluktan"bahsetmek doğru değildir. Sırp yönetimi yeni yöntemleri görmemiştir. Bu ama en büyük ekonomik ve aynı zamanda politik güç olarak -bu ikisi birbirine bağlıdır- Almanya'yı küçümsemek anlamına gelmez. Sırp yönetimi kitleleri yanıltmak için bunu kullanıyor, çünkü tarihe bakıldığında Almanlara karşı önyargı ve korku var.

Barbarlık ve faşizme götüren daha korkunç bir savaş olabileceği konusunda açık olmalıyız.

Rote Fahne: Ulusal çelişkiler halihazırda vazgeçilmez gibi görünüyorlar. Devrimci güçler sosyal sorunu, yeni sınıf savaşını tekrar ön plana çıkarmak için nasıl bir politika yapıyorlar?

Vladimir Dapçevic: Tam da bu anda böyle korkunç bir savaş sürerken, öncelikle bu savaşın sona ermesi için her şeyi yapmalıyız. Bu en acil taleptir. Biz ayrıca realist politik şartlar temelinde birleşik bir Yugoslavya'dan yanayız. Bu bugün, bütün cumhuri-

(Devamı s.31'de)

ABD Başkanlık seçimleri:

İkiyüzlülük ve ahlaksızlık örneği

Sadece Amerikan seçmenlerine değil dünya halklarına da zorunlu bir ilgi kaynağı olarak dayatılmaya çalışılan başkanlık seçimleri nihayet sonuçlandı. ABD halkına, dahası dünya halklarına yeni bir John Kennedy bulundu, zaten bulunmasaydı icat edilmesi gerekiyordu. ABD tekelci burjuvazisi bu seçimlerle Amerikan toplumunun tüm dünya halklarını da doğrudan etkileyen iktisadi sorunlarının faturasını bir kişiye, Bush'a ödettirerek durumu idare etmek zorunda kaldı. Başkan değişikliği her ne kadar Amerikan seçimlerinin özgür iradesinin ifadesi olarak tanıtılmaya ve kabul ettirilmeye çalışılıyorsa da aslında gönüllü bir seçenek değil adeta bir zorunluluk olarak anlaşılmalıdır, yeni Los Angeles isyanlarının patlak vermesini engellemenin bir ön tedbiri olarak algılanmalıdır.

Başkanlık seçimlerinin demokratik bir seçim mi yoksa iğrenç bir maskara mı ikilemine girmeden önce ABD emperyalizminin at değiştirmesinin özgün nedenlerini iki temel noktada özetleyerek toparlamaya çalışalım.

1) Aslında George Bush'un seçimleri kaybetmesinin hiç bir haklı nedeni yoktur. Ekonomik alandaki başarısızlığından dolayı yenildi deniliyor. ABD'nin iktisadi çıkınazlarına ayrıca değineceğiz. Fakat devlet başkanının idarenin başı olma sıfatıyla ekonomik sorunlara ilişkin herhangi bir sorumluluğu yoktur. ABD liberal bir ülkedir, iktisadi yaşamın kurallarını büyük tekel yönetimlerinin iradesi belirliyor. Bu iradenin piyasa adı "pazar yasalarıdır". Devlet Başkanı sözkonusu iradenin sadece politik düzlemdeki temsilcisidir, memurudur. Ekonomik alanda ise başkan işin emniyet sübabıdır. Bush, her ABD başkanı gibi, kendisine söyleneni yapmak için seçilmişti. Burjuvazinin direktiflerine harfiyen uydu ama sonuç böyle oldu. Şimdi sonuçtan kim sorumlu tutulabilir, efendi mi gönüllü olsa da kul mu?

Yatırım yapmak, istihdam kaynağı yaratmak, üretim araçlarını modernleştirmek, ihracatı arttırarak dış ticaret açığını kapatmak vb. düzenin memurlarının işi değil, sahiplerinin, ülkedeki elek üstü mali, ticari ve sanayi tekellerinin, burjuvazinin işidir, onun sorumluluk alanıdır. Liberal toplumlarda politik idarenin iktisadi yaşama sözünü ettiğimiz iradeden bağımsız olarak hükmetmesi düşünülemez, hareket serbestliliği semboliktir, hatta göstermeliktir.

Bildiğimizkadarıyla ABD'de devlet kapitalizmi hüküm sürmüyor ki devlet başkanı bir kararname ile iş alanı açıp işsizlere iş sağlasın, toplu konut projeleri hazırlatıp evsizlere lojman dağıtsın, ücretlerezam yaparakçalışan kesimin alım gücünüarttırsın vs. Çivisi çıkan, yalama olan kişi olarak Bush değil, burjuva düzenin ta kendisidir. Bush'un sepetlenmesiyle burjuvazi piyonunu harcamıştır, düzeninin tüm olumsuz faturalarını ona kesmiştir, hepsi o kadar. Bunun başka bir açıklaması yoktur, olamaz.

Liberal iktisadi yapı koşullarında 'Devlet Baba değil Jandarmadır' ilkesi geçerlidir. Yani Bush politik erkin başı olmakla polis, adalet, ordu ve diplomasinin yetki alanına giren sorunlardan sorumluydu.

İç asayişte Bush'un olumsuzluklar hanesine yazılacak tek büyük çaplı olay Los Angeles isyanıdır, onun dışında sayısı hayli kabarık cinayet işleniyorsa da, ölüm bazı semtlerde kol geziyorsa da, ABD polisinin ülkenin kamu düzenini korumakta aciz kaldığını, düzenin tehlikede olduğunu iddia etmek olanaksızdır. Liberalizmde anarşi, başıbozukluk, vurgunculuk, hırsızlık, dolandırıcılık sistemin normal işlerliğinin kurallarıdırlar.

Basında ABD'nin adalet mekanizmasının işlerliğine ilişkin herhangi bir eleştiri veya gözleme rastlamak zordur, tersine bu ülkede yargı organının yasama ve yürütme erklerinden tamamen bağımsız olduğundan büyük bir övgü ile bahsedilir, referans olarak sunulur. Bazı davaların mahkeme celseleri televizyonda ibretolsun diye naklen yayınlanıyorlar. ABD cezaevleri insan dolup taşıyor, oran açısından dünyada en fazla mahkumun bulunduğu ülkedir, Amerikan adaleti elektirikli sandalyeye sık sık mahkum oturtuyor..

Ordu konusunda aslında pek fazla bir şey söylemeye gerek dahi yoktur. Panama işgalini sayınazsak ABD ordusu tarihinin en görkemli zaferini Bush-'un başkomutanlığı döneminde tek kuruş harcamadan Arap şeyhlerinin petrol dolarlarını kullanarak elde etti, bu güne kadar girdiği hiç bir savaşta Körfezdeki kadar kuru kurtulmamıştı.

Diplomatik alanda durum Bush için daha da parlak olmuştur. Soğuk savaşın sonu, Doğu Avrupa'nın iflası, Sovyetler Birliği'nin dağılması

kısacası ABD emperyalizminin tek başına dünyanın jandarması olması Bush döneminde gerçekleşmiştir veya en azından tekabül etmiştir. Uluslararası kurumlar hiç bir zaman ABD tarafından o kadar kolaylıkla kullanılır kuklalar olmamışlardı. Fazla uzatmaya gerek yoktur, Bush'un yetkili olduğu alandaki bilançosu ABD emperyalizmi açısından gerçekten göz kamaştırıcıdır.

2) ABD'nin mali, ticari ve sanayi sektörlerindeki çıkmazları uzun süredir günlük basında enine boyuna işleniyor, uzmanlarca yorumlanıyor, ilk dereceden sorumluları açıktan itiraflarda bulunuyorlar. Bu yapısal sorunların doğrudan sonuçları olan işsizlik, konut yetersizliği, sefalet, cehalet vb. gibi toplumsal sorunların tutarı astronomik rakamlarla ifade edilebilir bir boyut kazanmıştır.

ABD ekonomisinin rekabet gücü özellikle Japon ve Alman rakiplerine göre gittikçe zayıflıyor, sadece dış pazarları değil iç pazarını da önemli ölçüde Japonya'ya kaptırmaya devam ediyor. Ticaret açığı sürekli bir artış kaydediyor, 1990 verilerine göre ABD'nin dışarıya olan ticari borcu 800 milyar doların üstündedir. Bu borçlar karşılığında ABD alacaklılarına doğrudan gayri menkul mal veya şirket satmak zorunda kalıyor. Şirketlerin borcu 1980'de 830 milyar dolardı, 1990'da 2.100 milyar dolar oldu. Devlet borçları 1980'de 335 milyar iken 1990'da 850 milyarı buldu. Federal devlet borcu 1980'de 900 milyar dolar iken 1990'da 3.000 milyarı geçti. Global tüketici borcu ise 1980'de 3.400 milyar dolar iken 1990'da 9.200 milyarı geçti. Bu rakamlar fazla yorum gerektirmiyorlar, gerçeği çok yalın bir biçimde yansıtıyorlar.

Bu genel yapısal manzaranın doğurup beraberinde en azından aynı oranlarda geliştirdiği toplumsal sorunlar ABD'yi bir toplu sosyal çürüme ve yozlaşma sürecine sokmuştur. Çoğunun belli bir işte çalışmasına rağmen 37 milyon Amerikalının sağlık sigortası yoktur. 1991 Mart ayı resmi rakamları 8,6 milyon Amerikalının işsiz olduğunu gösteriyor. Ticaret bakanlığının resmi sefalet kriterlerine uygun olarak hesapladığı, açıkladığı istatistiklere göre 35,7 milyon Amerikalı sefalet içinde yaşıyor. Eğitim bakanlığının verdiği rakamlar 20 ile 27 milyon arası Amerikalının okuma yazma bilmediğini, 7 yetişkin insandan birinin dünya haritasında ABD'nin yerini dahi bulamadığını, 21/24 yaşları arasındaki gençlerin ancak %25'i otobüs duraklarında saat çizelgesini ancak doğru dürüst anlayabildiklerini gösteriyor. Sadece New York (devlet değil) kentinde 500.000 esrar tüketicisi yaşıyor. Adalet bakanlığı ABD'de 15/24 yaşları arasındaki bir zenci gencin öldürülme şansını Vietnam'da bir Amerikan askerinin öldürülme şansından yüksek olduğunu tahmin ediyor.

Bu veri ve rakamlardan ortaya çıkan sonuç ABD'nin her açıdan ipliği pazara çıkmış bir düzen, ürettiği tükettiğini karşılayamayan bir toplum olduğu anlamına geliyor. Bu sorunlara seçim kampanyası boyunca üç adaydan hiç biri ciddi bir açıklama getirememiş, çözüm önerememişlerdir, yapabilecekleri fazla bir şey yoktur. Bush'un işlediği temalar tecrübe, ciddiyet, güven, uluslararası düzeyde saygınlık, dış politika, ahlak, aile ve din gibi soyut kavramlarla sınırlı kaldı. İktisadi içerikli tek mesajı ise vergileri arttırmayacağına ilişkin tekrar tekrar yemin etmesi oldu. 19 milyon seçmenin oyunu alan Ross Perot'un avantajı klasik politik çeperin dışından gelmesi ve ayrıca seçimleri kazanma umudunun olmayışı ile rahat demagoji yapma olanağına sahip oldu. "Başkan seçilirsem elime bir süpürge alıp Washington ahırını temizleyeceğim", "Diğerleri sizin vergi olarak verdiğiniz parayı harcayıp kampanya yürütüyorlar ben kendi servetimi bu davaya adadım" vb. çıkışlarla bir ordubozan rolü oynamasına rağmen aldığı oyların önemli bir bölümü alışılmış politik yavanlıktan bıkan kesimindi.

Clinton'un yürüttüğü kampanya ise en ince detayına kadar önceden hesaplı ve bilinçlice oldu. Başlangıçta Bush'a karşı aday olmak ve seçimleri kazanmak ihtimal dışı hatta hayal gözüküyordu. Bu nedenle Clinton ve ekibi her konuda görüş belirtme ihtiyacı duyan klasik anlamda genel bir program sunacaklarına zayıflığı tartışma götürmeyen halkayı yakaladılar. Ekonomik ve sosyal sorunlar! Bush'un girmeye cesaret dahi edemediği bu iki konuyu Clinton tek hedef sayarak hiç ayrılmadı. Bush dış politika, aile değerleri, ahlak, tanrı, Saddam, Kaddafi derken Clinton ABD'nin dış politikasının genel olarak sabit kalacağını, Bush'la hem fikir olduğunu fakat Amerikan toplumunun sorunlarının ekonomik kökenli olduğunu iddia ederek zayıf halkayı bir türlü bırakmadı. Durumu bir cümlede özetlemek gerekirse iki aday hiç bir zaman aynı minderde güreşmeye yanaşmadılar. Clinton'un dış politikaya itirazı yoktu Bush'un ise ekonomik alanda itirafta bulunmak ve gerçeği teslik etmekten başka seçeneği kalmamıştı.

Clinton'un çözümü için vaadde bulunduğu, yer yer istismar ettiği, arasıra da demagojisini yaptığı ekonomik dar boğaz şimdi onun sorumluluğunda. Reagan döneminin yarattığı ve Bush'un altında ezildiği enkazı kaldırmak için yeni başkanın saptadığı hedefler genel hatlarıyla şunlardır:

* Sosyal sigorta sistemini genelleştirmek.
* Yıllık geliri 200 000 doları aşan kesimin vergi

oranını %2 arttırarak % 36'ya çıkartmak.

* Büyük servetlere ek vergiler getirmek.

* ABD'de faaliyet yürüten yabancı firmaların mali yükünü arttırmak.

* Yeniden sanayileşmeyi teşvik etmek.

* Alt yapıyı yeniden onarmak ve modernleştirmek için her yıl 20 milyar dolarlık yatırımda bulunmak..

* 330 milyar dolar olan bütçe açığını 1997 yılına kadar %50 oranında azaltmak, aynı döneme kadar 100 000 kamu çalışanının görevine son vererek bütçe giderlerinde 300 milyar dolarlık tasarrufta bulunmak.

* 9 milyonu aşan işsizliğe karşı mücadele etmek,

* Eğitim sektörüne kredi ayırmak, devlet okullarına finansman sağlamak, büyük ölçekli bir meslek kursu programı başlatmak.

* Elektirikli sandalyeye yani idam cezasına taraftar olan Clinton ek 100 000 polis kadrosu açmayı ve en tehlikeli savaş silahlarının özel kişilere satışını sınırlamayı hatta yasaklamayı hedefliyor. Bu arada 253,6 milyon nüfuslu ABD'de resmi rakamlara göre piyasada 200 milyonu aşkın sayıda silahın bulunduğunu belirtelim.

Bu öneriler kısmen pratiğe uygulansalar da ABD toplumunun çehresi değişmeyecektir. Kaldı ki çoğu kısa sürede 'konjonktüre uymuyorlar' diye unutulup kenara atılacaklardır. Ayrıca vaad ettiği sosyal ve ekonomik yatırımlar için Clinton bir yandan mali kaynak bulmak zorunda iken diğer yandan da dünyaya olan mali bağımlılığını gidermek için borçları ödemek zorundadır, yani büyük çaplı bir tassarufta bulunmak durumundadır. Acaba kapitalist dünyanın diğer iki devi Almanya ve Japonya ABD'nin diktasına boyun eğecekler midir, ona finansman kaynağı olacak kredi tanıyacaklar mıdır, ona rahat nefes aldırmak için ticari saldırganlıklarını dizginleyecekler midir? Hiç de ihtimal verilir gibi değil. Geriye yeni yönetimin bu iki, ama taban tabana zıt sorunu aynı anda, bir arada ve eşgüdümlü olarak çözmesi kalıyor. Uzman gözlemcilerin ortak kanısı ABD toplumunun sorunlarının çözümü için hiç bir sihirli reçetenin bulunmadığıdır.

Bu koşullarda tek çare dünyayı talan etmeye devam etmektir. Ama bu talan bu güne kadar ABD emperyalizminin açıklarını kapatmaya yetmedi. Ve Clinton'un farklı olarak yapacağı tek şey bu talanın dozunu daha da arttırmak, sırf ABD'nin iktisadi çıkarları için dünya çapında daha da saldırgan bir militarist dış politika izlemektir. Diğer taraftan askeri düzlemde düşünüldüğünde her ne kadar Clinton 1997 yılına kadar Pentagon'un bütçesinde %30 oranında kısıtlama yapacağını açıkladıysa da, silah altındaki asker sayısını 1,4 milyona indireceğini ve Avrupa'daki sayıyı da 100 binle sınırlayacağını vaadettiyse de bundan silahsızlanma anlaşılmamalıdır. Tassarruf, ABD silahlı kuvvetlerinin SSCB'nin dağılmasıyla gereksiz kalan artıklarından arındırılması ve daha da yetkinleştirilmesiyle sınırlıdır. Dolayısıyla tassarruf vaadi asla demilitarizasyon anlamına gelmiyor, tersine merkezkaç odakların çoğaldığı bu dönemde ABD geçmişe göre katkat daha fazla askeri müdahelelerde bulunma ihtiyacı duyacaktır, zaten kendini ona göre ayarlıyor.

ABD sorunlarının özetle özü budur ama bu ülkede biçim her açıdan özden ağır basmıştır, daha doğrusu başkanlık seçimlerinin diğer bir boyutundan bahsetmek istiyoruz. Amerikan demokrasisi mevcut burjuva demokrasilerinin en eskisi, en yetkini en ileri olan ideal biçimidir, referans ve ilham kaynağıdır. Her seçim kampanyası vesilesiyle tanık olduğumuz gibi bu yıl da aynı maskaralığın bir başka versiyonuna tanık olduk, oyuna sadece yeni aktörler eklendi.

Seçim kampanyası boyunca Clinton hakkında farklı bir dil kullanılıyor, değişik bir tablo çiziliyordu. Onun gençliğinde esrar içmek gibi marjinal, Vietnam'a savaşa gitmemek için sahtekarlık yapmak gibi vatan hainliği, İngiltere'de öğrenciyken savaş karşıtı gösterilere katılmak gibi ihanet, Moskova'ya gezmeye gitmek gibi düşmanla üstü kapalı işbirliği türünden alışkanlıkları olduğu söyleniliyordu. Bazı gazeteler onu, belki de sırf tipi uygun olduğundan, bir jigolo olarak tanıtıyorlardı. Bush onun "salak", "kaçık" "kafadan çatlak" vb. olduğunu iddia ediyordu. Bir de Clinton'un bir Jennifer'inin olduğu söylendi ve aylar boyunca adı onunki ile eşgüdümlü kullanıldı. ABD politik yaşamında adettir, seçim kampanyası sırasında rakipler basınla suç ortaklığı içinde birbirlerini karşılıklı kemerden aşağı maceralara konu ederler. Bu yöntem bu güne kadar ABD seçimlerinin en etkili argümanı olmakla ünlüdür. Kennedy'ler sülalesini, Garry Hart'ın politik kariyeri bu metotla sekteye uğratıldı. Eğer Clinton seçimleri kaybetmiş olsaydı Jennifer'in ünü yeni başkanınkini rahatlıkla sollardı. Aylarca o zavallı kadın gazete redaksiyonlarına, televizyon ve radyo kurumlarına nasıl 12 yıl boyunca Clinton'un metresliğini yaptığını en ince detayına, en iğrenç boyutuna kadar anlatmak için dolaştırıldı. Silah geri tepince, hem de ABD seçim tarihinde belki de ilk defa, adını kahpeye çıkarıp unutturdular.

Bu yöntem de dünyadaki mevcut en ileri burjuva demokrasisinin hesaba katılması gereken bir baş-

ka ahlakı. Ross Perot yaşlı olduğundan değil de seçimleri kazanmaşansı olmadığından hakkındaöyle bir dedikodu yayma gereği duyulmadı. Fakat, Perot bunu bir eksiklik mi yoksa bir onursuzluk mu saydı, ne olduğunu anlamak gerçekten mümkün değil, bizzat kendisi, durup dururken, kızına ilişkin bir hikayeyi piyasaya sürme ihtiyacı duydu.

Yanlız seçimler tamamlanınca kampanyanın asıl meseleleri olan bu tür şeyler tamamen unutuldu, yeni hayat hikayeleri anlatılmaya başlandı. Son baskıya göre Yeni Başkan Bill Clinton'un hiç bir kusuru yok, daha doğrusu durumun öyle olduğuna seçim sonuçları alındıktan sonra farkına varıldı. Genç, yakışıklı, güleryüzlü, hitap etmesini beceren, işlediği konulara vakıf, yetenekli, Oxford'un seçkin eski öğrencisi, saksafon dahi çalabilen vb. gibi meziyetlerin yanı sıra yoksullardan yana. Çünkü küçük yaşta yetim kalmış, yoksulluk içinde büyümüş, alkolik üvey babası anasını sık sık dövdüğünden pek etkilenmiş ve hiç unutmamış, yani çok kötü koşullarda, sıfırdan başlayarak genç yaşta kariyer sahibi olmuş, hali vakti değişmiş, üstelik hem güzel hem de mesleğinde, avukatlıkta başarılı Hilary adında bireşi varmış. Bir gün başkan olacağı alnında yazılıymış ve Clinton bunun farkına 60'lı yılların başında bir tören vesilesiyle John Kennedy'nin elini sıktığı an varmış ve nihayet 1992'de rüya gerçekleşmiş. Aslında yanlız ABD'de değil başka ülkelerde de başkan seçilmek için bu kadar kabarık sayıda sıfat ve meziyet sahibi olmak gerekmez, tersine fazlalıktır. Fakat ne hikmetse Clinton adeta bir olumluluklar birikimi, köyünün adı bile Hope, İngilizce umut anlamına geldiği gibi aynı zamanda ağırlığı 119 kiloyu bulan karpuz üretme rekorlarıyla da ünlü olduğunu öğrendik.

Bu verilerin piyasaya sürülmesi 19 Ekim günü televizyonda üç aday arasında yapılan üçüncü ve son açık oturumdan itibaren Bush'un seçilme şansının kalmadığı anlaşıldıktan sonra yavaş yavaş piyasaya sürülmeye başlandı ve seçim sonuçları alındıktan sonra da Clinton'un resmi hayat hikayesi olarak koro halinde tekrarlanıyor. Aylarca "salak" olarak tanıtılan insan için bugün sanki mal pazarında açık arttırmaya çıkarılmış bir hayvanın değerini yükseltircesine olumlu sıfatlar bulmak için adeta bir yarış başlatılmış durumda. Daha düne kadar "aptal" diye tanıtılan yeni başkanın son keşfedilen özelliği ise Lyndon Johnson kadar kurnaz olduğudur. İkiyüzlülük olur ama bu kadarı da gerçekten fazla.

Albert Gore ve Dan Quayle karşılaştırmasını yapmaya gerek dahi yoktur. 1988'de konu ile ilgili yazımızda Quayle'in yardımcı olarak seçilmesinin tek bir açıklaması olduğunu yazmıştık. Bu hesapsız iddianın isabetliliği dört yıl aradan sonra ABD'nin en saygın gazeteleri tarafından doğrulandı; Bush kadın seçmenlerin oylarını alabilmek için yakışıklı ve genç olmaktan, bu arada hep "pot kırmaktan", başka hiç bir özelliği ve yeteneği olmayan birisini kendisine yardımcı seçti. Bunları söylerken yine de bir örnek vermekten kendimizi alamıyoruz. Seçim kampanyası sırasında Quaylekitle ilişkilerini geliştirmek amacıyla bir çok televizyon ekibi eşliğinde bir ilk okulu ziyaret etti. Başkan yadımcısı kendisini çocuklarla ilgilenen, onların eğitim sorunlarına yabancı kalmayan babacan bir imaj vermek için ziyaret ettiği sınıfta 9 veya 10 yaşlarındaki bir öğrenciyi tahtaya çağırarak ona bir kaç kelimelik bir cümle yazdırttı. Çocuk böyle bir şahsiyet ve televizyon kameraları karşısında olmanın doğal sıkıntı ve terlemesi ile de olsa söyleneni yaptı. Quayle çocuğu kutlamadan ona, kendinden çok emin bir tarzda, imla hatası olduğunu yazılan cümledeki 'patates' kelimesinin yanlış yazıldığını söyleyerek düzeltmesini istedi ve doğru olması için kelimenin sonuna 'e' harfini eklemesini salık verdi. Çocuk istenilen eklemeyi yaptıktan sonra ortaya çıkan sonuç Quayle'in patates kelimesinin nasıl yazıldığını dahi bilmediği oldu. Çocuğun doğru yazdığını ABD'nin dört yıl boyunca iki numaralı sorumlusu kalan zat yanlışa dönüştürmüştü. Bu zat ise 1988 seçim kampanyasında "ben eğitimin başkanı olacağım" iddia ve vaadinde bulunan Bush'un en azından yasal anlamda sağ koludur.

Seçimlerin arifesine kadar Clinton hakkında basının yaydığı iddiaların önemli bir bölümü asılsızdır. Bill Clinton ve Albert Gore çiftli servetlerinden veya kişisel ihtiraslarından hareket ederek politik bir maceraya atılmayı göze almış insanlar değildirler. Orta sınıfların yeni kuşak temsilcileridirler. Bunlar televizyonun tanıtmaya çalıştığı gibi, gerçi seçim akşamı tavrın değiştiğini hatırlattık, iki yakışıklı, hep şıkır şıkır gülen, sevimli, hümanist serüvenci olmaktan çok öte yetkin iki genç kurt vasıflarına sahiptirler. Bill Clinton Nixon'dan bu yana ABD'nin tanık olduğu ve danışmanların elinde birer kukla gibi dolaştırılan başkanlardan farklı bir kişilik ve yeteneğe sahipir. Onların, özellikle de Clinton'un kampanya boyunca sergilediği sürekli güleryüzlülük tamamen birpolitik marketing astardır. Bu onun kişisel vasıflarıdır ama elbette objektif olarak onun da diğerleri gibi emperyalist tekelci burjuvazinin elinde ve emrinde bir kukla olmaktan başka hiç bir seçeneği yoktur. Yanlız dünyaya bir clintonculuk salgınının başlayacağı açıktır. Clinton alışılmış klasik simalardan farklı bir stil sergileyecektir, yeni nesilden, 60 kuşağından oluşunun yanısıra son dö-

nemde tanık olduğumuz ABD başkanlarının aksine teffuaratlı bir yetkinlik gösterebilecek kadar sivri zekalı olduğu anlaşılıyor. Burjuvazi onun bu özelliklerini dünya pazarlarında bir metagibi pazarlamanın fırsatını kaçırmayacaktır.

Çok geçmeden göreceğiz, gelecek Ocak ayında Clinton Beyaz Saraya taşındığında burjuvazinin basın ve yayın kurumları yeni başkan ve eşi Hilary'nin imajını pazarlamak için seferber olacaklardır. ABD emperyalizmi bunların yönetimi altında geçmişten kat kat daha fazla saldırgan bir politika izleyeceklerdir, başka seçenekleri yoktur. Gerçi Clinton sonuçlar alınır alınmaz yaptığı ilk konuşmasında taşı gediğine koymakta gecikmedi; "Hükümetler geçici ABD'nin çıkarları kalıcıdır, dünya pazarlarını ABD ürünlerine açmak zorundadır, ABD'nin dış politikası hiç bir değişikliğe uğramayacaktır vb.." Aradan bir kaç saat geçmeden ABD heyeti GATT görüşmelerine ara vererek Avrupa ülkelerinin tarım ürünlerine karşı % 200 oranında vergilerle bazı yaptırımlara gideceğini açıkladı. ABD'nin aniden katılaşması karşısında Avrupa devletleri cılız da olsa yaygınlaşan köylü isyanlarını yatıştırmak için Clinton'dan bir jest bekliyorlar fakat onun taviz vermeye kudreti yok koparmaya ihtiyacı var.

ABD ideolojik ve militarist anlamda dünyada bir numaradır fakat iktisadi anlamda süreklilik kazanmış bir gerileme sürecindedir. Bu paradoksun bilincinde olan ABD burjuvazisi ve sözcüleri tehdit, şantaj ve yaptırımlar aracılığıyla dünya ticari ilişkilerini birinci dereceden kendi çıkarlarına hizmet için uyarlamaya ve kullanmaya çalışıyor.

Clinton'un yaptığı yuvarlak vaadlerle ABD'yi iddia ettiği esenliğe çıkarması her halükarda mümkün değildir. Sadece dünya pazarlarını talan etmekle kısa aralıklı nefes aldırtması mümkündür. Ama ABD'ye pek güven de olmaz belki onu da Kennedy gibi kim vurduya götürürler. O kadar fazla benzetilmesi iyi bir alamet de sayılmaz.

Cem KAYNAK

Çözüm enternasyonalizm ve...

(Baştarafı s.26'da)

yetleri, bağımsız cumhuriyetler olarak tanımak ve sonra ilk adım olarak onların bağımsız devletler birliğini oluşturmak ve ekonomik temelde birlikte çalışmak vb. anlamına gelmektedir.

Savaş bittikten sonra sosyal sorunlar tüm gücüyle ön plana çıkacaklar. Yugoslavya'nın ekonomisi batmıştır. Yoksulluk ve açlık kaçınılmazdır. İşsizlik korkunç boyutlara ulaşacaktır. Daha şimdiden üretim %50 düşmüştür. Enflasyonun önü artık alınmaz olmuştur.

Rote Fahne: Aldığımız çok az bilgiye rağmen Yugoslavya'da çeşitli milliyetlerden işçilerin de katıldığı bir barış hareketi olduğunu görüyoruz.

Vladimir Dapçevic: Evet, böyle bir şey, özellikle Bosna'da var. Orada çeşitli milliyetlerden, dinlerden işçiler fabrikalarda ve maden ocaklarında birlikte çalışıyorlar. Bu savaşın hangi sonuca götüreceğini gören sayısal gittikçe artan insan var: Ölüm, korkunç zorbalık ve ülkenin tümden çökertilmesi. Sırbistan ve Makedonya ise böyle bir hareketi oluşturma çabalarını sürekli bastırdı.

Bu sosyalizmin yıkılan prestijine bağlıdır. Buna bağlı olarak sınıf bilinci yıkılarak, yerini milliyetçilik almıştır.

Sosyalizmin sözünü tekrar geçirtmek için, sabırlı bir çalışmaya gerek vardır, ama bunun için her şeyden önce savaşın sona erdirilmesi gereklidir. İşçiler pratikte kapitalist restorasyonun neler getirdiğini adım adım kavrayacaklardır. -Ebedi bir doğru olarak- her zaman söylüyorum, kitleler politikayı kendi tecrübeleriyle öğrenirler. Pratik tecrübe olmadan politika boş propagandadır.

Boş hayaller kurmamalıyız. Yugoslavya'nın tüm cumhuriyetlerinde faşizm gelişmektedir. Ve savaş sonrası iktidarı ele geçirirlerse, yapacakları ilk iş komünistlere yönelmektir.

Beni değişik biçimlerde 1 numaralı düşman olarak nişangaha aldılar. Parti inşası için en ağır şartlarda bulunuyoruz. Ülke bölünmüştür, ilişkileri kurmak oldukça zorlaşmıştır, basın-yayın özellikle televizyon aracılığıyla yapılan milliyetçi propagandanın etkisi oldukça büyüktür.

Rote Fahne: Buna rağmen marksist-leninist bir parti kurma cesaretin var?

Vladimir Dapçevic: Gayet tabi. Ben örneğin Makedonya televizyonuna çıkarak kendi açık tavrımızı koydum. Beni eskiden beri tanıdıkları için bir çokları tavrımı onayladı. Özellikle savaş, milliyetçiliğin sonuçlarını çok açık gösteriyor.

Sadece enternasyonalizmde ve halkların kardeşliğinde bir gelecek vardır.

Şimdi daha henüz güçlerimiz zayıftır. En zor şartlar altında bir parti kurmaya çalışıyoruz. Ama biz tüm bu zorluklara alışığız.

***Rote Fahne'*nin 19.(9 Mayıs '92) ve 21(23 Mayıs '92) No'lu sayılarından çevrilmiştir.**

Ekim Devriminin 75. yıldönümü

"Buz kırılmış, yol açılmıştır!"

"Bu ilk zafer, nihai zafer değil henüz. Ekim Devrimimiz sadece bizim cephemizde emsalsiz cefalar ve güçlükler, işitilmemiş acılar içinde ve büyük başarısızlık ve hatalarla gerçekleştirildi. Sanki başarısızlıklar olmaksızın, hata yapılmaksızın tek başına geri bir halk dünyanın en güçlü ve en ileri ülkelerinin emperyalist savaşının üstesinden gelebilirmiş gibi! Hatalarımızı söylemekten korkmuyoruz ve biz bunları, bu hataları düzeltilebilmesini öğrenmek için soğukanlılıkla değerlendireceğiz. Ama gerçek olan şey değişmez: Yüzlerce, binlerce yıldır ilk kez efendiler arasındaki savaşa, kölelerin bütün efendilere karşı yapacağı savaş ile "cevap vermek" için verilen söz tamıtamına yerine getirildi ve tüm güçlüklere rağmen yerine getirilecek. Biz bu eserin yapımına başladık. Ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri bu eseri sonuna vardırırlar, bunun önemi yok. Önemli olan buzun kırılmış, yolun gösterilmiş ve açılmış olmasıdır." **(Lenin)**